

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 168 (5399) 19 sentyabr 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Prezident İlham Əliyev Nyu-Yorkda "BMT islahatlarına dair siyasi bəyannaməyə dəstək" adlı yüksək səviyyəli tədbirdə iştirak edib

7

Yeni Dövlət Programının
taşıq olunması
dövlətimizin gənc nəslin
inkısaftına diqqətinin
parlaq ifadəsidir

10

Azərbaycanda
genişməyiş təlimlər
başlayıb

16

Azərbaycan millisinin
üzvü erməni cüdoçuya
qalib gələrək Avropa
çempionu olub

19 sentyabr 2017-ci il

Prezident İlham Əliyev Nyu-Yorkda “BMT islahatlarına dair siyasi bəyannaməyə dəstək” adlı yüksək səviyyəli tədbirdə iştirak edib

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın yəhudi icmasını təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizdəki yəhudi icmasına təbrik məktubu ünvanlayıb. AZERTAC xəbər verir ki, təbrik məktubunda dövlətimizin başçısı yəhudi xalqını yeni il bayramı - Roş-Ha-Şana münasibətində ürəkdən təbrik edir, ən səmimi arzu və diləklərini çatdırır. Prezident İlham Əliyev qeyd edir ki, sivilizasiyaların qovuşوغunda yerləşən Azərbaycan bu gün multikultural ənənələrin qorunub saxlanıldığı, ayrı-ayrı dinlər və mədəniyyətlər arasında qarşılıqlı hörmət və etimad mövjud olduğu nadir məkanlardandır.

Məktubda vurğulanır ki, tarixən Azərbaycanda məskunlaşmış yaşayış yəhudi icmasının cəmiyyetində özünəməxsus yeri vardır. Əlamətdar haldır ki, yəhudi vətəndaşlarımız ölkə həyatının bütün sahələrində yaxından iştirak edir, dövlət müstəqilliyimizdən daha da möhkəmləndirilməsi, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində fəal vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirirlər. Dövlətimizin başçısının təbriki bu sözlərlə bitir: "Roş-Ha-Şana özündə yeniliyi, mənəvi saflığı və həmrəyliyi təcəssüm etdirən bir bayramdır. Yəhudi xalqının bu əziz günü qoy hamının həyatına xoş ovqat, ailələrinizə xoşbəxtlik və sevinc gətirsin. Bayramınız mübarək olsun!"

Sentyabrın 18-də Nyu-Yorkda, Birləşmiş Milletlər Təşkilatının baş qərargahında “BMT islahatlarına dair siyasi bəyannaməyə dəstək” adlı yüksək səviyyəli tədbir keçirilib. AZERTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

Yüksek səviyyəli tədbirdə ABŞ Prezidenti Donald Tramp çıxış edib.

BMT-də islahatlara ehtiyacın olduğunu deyən ABŞ Prezidenti

Donald Tramp qurumun baş katibi Antonio Quterreşin bu istiqamətdə səyərini yüksək qiymətləndirdi. D.Tramp vurğulayıb ki, bürokratiya və qeyri-səmərəli idarəcilik BMT-yə tam güc ilə çalışmağa imkan vermir.

BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreş dünyada çoxlu sayıda insanların münəaqışlarından, acliqdan əziyyət çəkdiklərini bildirib. "Bu insanların yardımımıza ehtiyacı var. Biz qurumda ciddi islahatlar həyata keçirməli, işimizi daha səmərəli icra etməliyik. Biz qlobal təşkilatı və insanların bize olan etimadını doğrultmalıdır", deyə A.Quterreş vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev Nyu-Yorkda Amerika yəhudü təşkilatlarının nümayəndələri ilə görüşüb

Azerbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 18-də Nyu-Yorkda Amerika Yəhudü Təşkilatının, Dünya Yəhudü Kongresinin, "Bnai Brith International", Avrasiya Yəhudilərini dəstekleyən Milli Koalisiyanın, Şimali Amerika Yəhudü Federasiyalarının, Amerika Yəhudü Təşkilatları Prezidentlərinin Konfransının, "Vaad L'Hatzolas Nidchei Yisroel" yəhudü təşkilatının rəhbərlərinin daxil olduğu Amerika yəhudü təşkilatlarının nümayəndələri ilə görüşüb.

Prezident İlham Əliyev Nyu-Yorkda ABŞ Etnik Anlaşma Fonduunun sədri və bir sıra dini liderlərlə görüşüb

Azerbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 18-də Amerika Birleşmiş Ştatlarının Nyu-York şəhərində ABŞ Etnik Anlaşma Fonduunun sədri Ravvin Mark Şnayer və bir sıra xristian yevangelik dini liderlərlə görüşüb.

Azərbaycan ilə Dünya Bankı arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair müzakirələr aparılıb

Sentyabrın 18-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Artur Rasi-zadə Dünya Bankı ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın 25 illiyinə həsr olunmuş tədbirdə iştirak etmək üçün ölkəmizə səfərə gələn Dünya Bankının Avropa və Mərkəzi Asiya regionu üzrə vitse-prezidenti Siril Müller, Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru xanım Mersi Tembor və Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının Cənubi Qafqaz üzrə direktoru Yan Van Bilsen ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildiriblər ki, Baş nazir Artur Rasi-zadə Dünya Bankı ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın 25 illiyi münasibətlə təbrikərini çatdırıb. Ötən müddətde Azərbaycan Hökuməti ilə Dünya Bankı arasında faydalı əməkdaşlığa görə təşəkkürünü bildirən Baş nazir heyata keçirilən layihələrin ölkəmizin iqtisadiyatiñinda mühüm əhəmiyyətini vurğulayıb.

Siril Müller qeyd edib ki, son 25 il ərzində Azərbaycan orta iqtisadi artım tempinə görə Avropa və Mərkəzi Asiya regionu üzrə qabaqcıl ölkədir. Azərbaycanın dayanıqlı inkişafına nail olmaq yolunda vacib addımlar atlığıını diqqətə çatdırıb. S.Müller Dünya Bankının növbəti illərdə də bu prosesə töhfə verməkdə davam edəcəyini bildirib.

Söhbət zamanı Azərbaycanda iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, aqrar sektorda ixrac potensialının artırılması, qeyri-neft sektorunun, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı, turizm imkanlarının genişləndirilməsi, yeni iş yerlerinin açılması və digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

"İlham Əliyev. İnkışaf - məqsədimizdir" çoxcildliyinin 42-ci kitabı çapdan çıxıb

Bizim bayrağımız qurur mənbəyimizdir. Bizim bayrağımız canımızdır, üreyimizdir. Bu gün Azərbaycanın hər bir yerində dövlət bayrağı dalgalanır. Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa edəndən sonra milli dövlət bayrağımız bu gün hələ də işğal altında olan torpaqlarda qaldırılacaqdır. Bizim bayrağımız Dağlıq Qarabağda, Xankəndidə, Şuşada dalgalanacaqdır. O günü biz hər an öz işimizlə yaxınlaşdırılkıq və yaxınlaşdırırıq. Eşq olsun, Azərbaycan bayrağına! Yaşasın, Azərbaycan! AZERTAC xəbər verir ki, "İlham Əliyev. İnkışaf - məqsədimizdir" çoxcildliyinin 42-ci kitabında yer alan bu fikirləri Prezident İlham Əliyev 2010-cu il sentyabrın 1-de Bakıda Dövlət Bayrağı Meydanının açılış mərasimindəki nitqində söyləyib.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri akademik Ramiz Mehdiyevin buraxılışına məsul olduğu "İlham Əliyev. İnkışaf - məqsədimizdir" çoxcildliyinin 42-ci kitabında toplanan materiallar 2010-cu ilin iyulundan oktyabr ayınadək dövrü əhatə edir.

Coxcildliyin 42-ci nəşri Prezident İlham Əliyevin UNESCO-nun baş direktoru xanım Irina Bokova ilə görüşünə dair materialla başlayır.

Neşrin 42-ci kitabında dövlətimizin başçısının Türkiye, Özbəkistana və ABŞ-a rəsmi səfərləri, həmçinin Türkiye və Rusiya prezidentlərinin Azərbaycana səfərləri zamanı bu ölkələrin dövlət və hökumət başçıları ilə ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafına dair danışçılarına dair materiallar yerləşdirilib. Kitabda Türkiye Prezidenti Abdullah Gülün ölkəmizə rəsmi səfəri çərçivəsində "Azərbaycan Respublikası və Türkiye Respublikası arasında strateji tərəfdaşlıq və qarşılıqlı yardım haqqında Müqavilə"nin, həmçinin dövlətimizin başçısının qardaş ölkəyə rəsmi səfəri zamanı Azərbaycan və Türkiye arasında Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının qurulması haqqında Birgə Beyannamənin imzalanmasına dair informasiyalar oxuculara təqdim olunur. Bundan başqa, kitabda Prezident İlham Əliyevin ABŞ-a səfəri çərçivəsində Birləşmiş Ştatların Prezidenti Barack Obama ilə görüşünə dair materiallar, həmçinin BMT Baş Məclisinin 65-ci sessiyasındaki çıxışı yer alıb. Azərbaycan Prezidenti bütün görüş və danışçılarında diqqəti Ermenistanın işğalçılıq siyasetinə yönəldib, dünya ictimaiyyətin regionun inkişafına əngel olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüququn norma və prinsipleri çərçivəsində həllinə dəstək olmağa çağırıb. Kitabda dövlətimizin başçısının müqəddəs Ramazan ayı münasibətlə müsəlman ölkələrinin Azərbaycandakı səfirləri, eləcə də ATƏT-in, Avropa İttifaqının, Dünya Bankının, ABŞ-in, Rusyanın, Niderlandın, İranın, Ukraynanın ölkəmizə səfər etmiş yüksək vəzifeli və nüfuzlu şəxslərini qəbul etməsinə dair materiallar da toplanıb.

Coxcildliyin 42-ci kitabına Türkdilli Ölkələrin Dövlət Başçılarının X zirve toplantısına, Azərbaycan, Gürcüstan, Rumınıya və Macarıstan dövlət başçılarının dördterəflı görüşünə, Prezident İlham Əliyevin "Caspian Agro" III beynəlxalq kənd təsərrüfatı, ərzaq emalı və qablaşdırma sərgisində iştirakına və MDB ölkələrinin keşfiyyat xidmətləri və təhlükəsizlik orqanları rəhbərləri müşavirəsinin Bakıda keçirilən XI iclasının iştirakçıları ile görüşünə dair materiallar daxil edilib. Neşrin bu cildində, həmçinin dövlətimizin başçısının bölgelərə səfərləri zamanı söylədiyi nitqlər və ictimaiyyətin nümayəndələri ilə görüşlərində bəhs edən informasiyalar toplanıb. Bu materialar arasında Prezident İlham Əliyevin Kür çayının daşması nəticəsində yaranan təbii fəlakət zamanı Hacıqabul rayonunun Meyniman kəndi ərazisində evlər dağılan vətəndaşlar üçün yeni tikişən menzillərin açılışında, Qəbələ, Qusar rayonlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasında, paytaxt Bakıda müxtəlif infrastruktur obyektlərinin istifadəyə verilməsi mərasimlərində iştirakı barede informasiyalar, həmçinin dövlətimizin başçısının Nazirlər Kabinetinin 2010-cu ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına həsr edilmiş iclasında giriş və yekun nitqləri də təqdim olunub. Kitaba "Qeydlər", "Şəxsi adlar", "Coğrafi adlar" göstəriciləri daxil edilib. "Azərnəş" tərəfindən buraxılan 42-ci cildin hazırlanmasında Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZERTAC) materiallarından istifadə olunub.

Milli Məclisin komitə iclasında 19 məsələ müzakirə olunub

Sentyabrın 18-də Milli Məclisin elm və təhsil komitəsinin payız sessiyasında ilk iclası keçirilib. AZERTAC xəbər verir ki, komitənin sədri Isa Həbibbəyli gündəlikdəki 19 məsələ barede məlumat verib. Əvvəlcə elm və təhsil komitəsinin 2017-ci ilin yaz sessiyası ərzində fəaliyyəti haqqında və 2017-ci ilin payız sessiyası üçün iş planı müzakirə edilib. İclasda "Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi ilə Qazaxistan Respublikasının Təhsil və Elm Nazirliyi arasında təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında" Sazişin təsdiq edilməsi barede məsələyə də baxılıb.

Həmçinin Əmək Məccəlisində, "Diplomatik xidmət haqqında", "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında", "Dövlət qulluğu haqqında", "Əmək pensiyaları haqqında", "Geodeziya və kartografiya haqqında", "Heyvanlar aləmi haqqında", "Muzeylər haqqında", "Ölçmələrin vəhdətinin temin edilməsi haqqında", "Rəsmi statistika haqqında", "Sanitariya-epidemioloji salamatlıq haqqında", "Təhsil haqqında", "Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri haqqında", "Yanğın təhlükəsizliyi haqqında", "Yaşayış minimumu haqqında" qanunlara dəyişikliklər edilməsi barede layihələr nəzərdən keçirilib.

İclasda Azərbaycan Respublikasının 2009-cu il 4 dekabr tarixli 930-IIIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasname"də dəyişiklik edilməsi barede qanun layihəsi də müzakirə edilib.

Azərbaycan Şərqşünaslığının parlaq siması

Nadir istedada malik elə şəxsiyyətlər var ki, onların elmə gətirdiyi yenilik və çəkdikləri zəhmətin tam həcmi zaman və elmi təfəkkür inkişaf edib zənginləşdikcə dərk edilir. İstedadlı alim, ictimai xadim, gözəl qadın və ana olan Aida İmanquliyeva belə alımlardan, məhz belə şəxsiyyətlər-dəndir.

Bu gün XX əsrde Azərbaycanın dünya elmine bəxş etdiyi görkəmli simalardan biri - şərqşünas-alim, pedaqoq, filologiya elmləri doktoru, professor Aida İmanquliyevanın xatırə gündür.

Aida İmanquliyeva 1939-cu il oktyabrın 10-da Bakı şəhərində ziyanlı ailəsində dünyaya göz açıb. Görkəmli jurnalist, pedaqoq, əməkdar elm xadimi olan atası Nəsir İmanquliyev Azərbaycan mətbuatının bünövrəsini qoynalarından biri olmuş və uzun müddət "Bakı" və "Baku" qazetlərinin baş redaktoru işləmişdir.

dərcəsinə yiyələnib. Şərqşünaslıq İnstitutunun elmi, ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edən Aida İmanquliyeva işgüzar fealiyyətine görə, 1988-ci ildə institutun elmi işlər üzrə direktor müavini vəzifəsinə təyin olunmuş, bir il sonra isə uzun illər üzrə işlədiyi doktorluq dissertasiyasını müdafiə edərək, filologiya elmləri doktoru adına laiyiq görülmüşdür. Beleliklə, Azərbaycanda ərəb ədəbiyyatı üzrə ilk elmlər doktoru, ilk professor-qadın olan Aida İmanquliyeva elmi işlərlə yanaşı, pedaqoji fealiyyətə də məşğul olub. O, Azərbaycan Dövlət Universitetinin şərqşünaslıq fakültəsində ərəb ədəbiyyatından dərs deyirdi. Elə məhz buna görə də SSRİ Nazirlər Soveti yanında fealiyyət göstərən Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə ona "Xarici Asiya və Afrika xalqları ədəbiyyatı" ixtisası üzrə, 1991-ci ilin mart ayında professor elmi rütbəsi verilmişdir.

A.İmanquliyeva 1970-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Universiteti-

ve Şərq xalqlarının milli azadlıq mübarizəsi" (1977), "Sovet Azərbaycanı və xarici Şərq" (1980), "Yaxın Şərq xalqlarının müasir ədəbiyyatında tərəqqi və ictimai ədalet uğrunda mübarizə problemi" (1982), "Yaxın və Orta Şərqdə milli azadlıq hərəkatı məsələləri" (1985), "Şərq filologiyası məsələləri" (1986-1987), "Yaxın Şərq xalqları ədəbiyyatı imperializmə qarşı mübarizədə" (1987), "Xarici Şərqi problemləri: tarix və müasirlik" (1988), "Şərq ədəbiyyatında ənənə və novatorluq" (1988) məqalələr məcmuələrinin redaksiya heyətinin üzvlərindən, müəlliflərindən və redaktorlarından biri olmuşdur. İctimai işlərdə fəal çalışmışdır.

A.İmanquliyeva 1987-ci ildə Ümumittifaq Şərqşünaslar Cəmiyyəti Rəyasət Heyətinin üzvü və 1983-cü ildən etibarən sözügedən cəmiyyətin Azərbaycan bölməsi sədrinin müavini olmuşdur. Moskva, Bakı, Düşənbə, Hamburq, Kiyev, Sankt-Peterburq, Poltava, Tbilisi və digər şəhərlərdə keçirilən Şərq problemlərinə həsr olmuş beynəlxalq konfranslarda meruzələrlə çıxış edib.

Bütün elmi fealiyyətini Qerb və Şərq mədəni ənənələrinin sintezi, yaradıcılıq üslubunun inkişafı və yeni bədii cərəyanların təşəkkül tapmasının tədqiqinə həsr edən Aida xanım özündən sonra çağdaş ərəb ədəbiyyatının tədqiqində yeni bir səhifə və yeni bir yol açıb.

Onun elmi fealiyyətinin, nəinki ərəb ədəbiyyatının, həmçinin, bütün yeni Şərq ədəbiyyatının gələcəkdə tədqiqi üçün çox mühüm zəmin yaradır. Aida xanım yalnız yaradıcılığı ilə deyil, həm də təşkilatçılıq bacarığı, rəhbərlik fealiyyəti ilə öz həyatının missiyasına - yaşıdıği mühit və rejim cərçivəsində Azərbaycan milli özünüdərkinin qorunub-saxlanılması və inkişafı idealına sadıq qalmışdır. İstedadlı gənc alim 1967-ci ilin martında Moskvada namizədlilik dissertasiyasını uğurla müdafiə edib filologiya elmləri namizədi alımlıq dərcəsini aldıdan sonra elmi fealiyyətini Azərbaycan EA-

Bütün elmi fealiyyətini Qerb və Şərq mədəni ənənələrinin sintezi, yaradıcılıq üslubunun inkişafı və yeni bədii cərəyanların təşəkkül tapmasının tədqiqinə həsr edən Aida xanım özündən sonra çağdaş ərəb ədəbiyyatının tədqiqində yeni bir səhifə və yeni bir yol açıb

Aida İmanquliyeva Bakıda 132 sayılı orta məktəbi qızıl medalla bitirdikdən sonra 1957-1962-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin Şərqşünaslıq fakültəsinin ərəb dili şöbəsində təhsil alıb. 1966-cı ildə Moskvada SSRİ Elmlər Akademiyasının Şərqşünaslıq İnstitutunda ərəb filologiyası üzrə aspiranturunu bitirdikdən sonra Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Yaxın və Orta Şərq Xalqları İnstitutunda kiçik elmi işçi, daha sonra baş elmi işçi (1966-1976), ərəb filologiyası şöbəsinin müdürü (1976-1988), elmi işlər üzrə direktor müavini (1988-1991) vəzifəsini icra edən Aida xanım 1991-ci ildən həmin institutda direktor vəzifəsində çalışmışdır. 1976-1988-ci illerde institutun ərəb filologiyası şöbəsinə rəhbərlik etdiyi müddədə 10 nəfər ərəbşunas namizədlik disertasiyalarını müdafiə edərək, filologiya elmləri namizədi alımlıq

nin Şərqşünaslıq fakültəsində ərəb dili müəllimi, filologiya elmləri namizədi M.Qarayevlə birlikdə "İnsan və quş" adlı hekayələr məcmuəsini çap etdirir. Bundan əlavə, "Ərəb filologiyası" şöbəsinin əməkdaşlarının tərcüməsində İraq yazıçılarının əsərlərindən ibarət kiçik bir antologianın tərcüməsində və çapında da Aida xanımın gərgin əməyini xüsusi qeyd etmək lazımdır. "Ağ günlərin sorağında" adlanan həmin məcmuədə Aida xanımın tərcüməsində İraq yazıçısı Mahmud əz-Zahirin "Boğulmuş hıçırıqlar" adlı hekayəsi də öz əksini tapıb. Bunlardan əlavə, Aida xanım müxtəlif illərdə respublikanın nəşriyyat orqanları tərəfindən ərəb ədəbiyyatı ilə bağlı çap olunmuş bir çox kitaba önsöz yazmış, xeyli sayda kitabın elmi redaktoru olmuşdur.

Aida İmanquliyevanın çoxsaylı elmi əsərlərində (3 monoqrafiya

"Mixail Nuayme və "Qələmlər birlüyü", "Cubran Xəlil Cubran", "Yeni ərəb ədəbiyyatının korifeyləri") və 70-dən artıq elmi məqalələr) Qerb və Şərq mədəni ənənələrinin sintezi, yaradıcı üslubun inkişafı və yeni bədii cərəyanların təşəkkül tapması tədqiq olunur ki, bu da, nəinki ərəb ədəbiyyatının, həmçinin, bütün yeni Şərq ədəbiyyatlarının gələcəkdə tədqiqi üçün çox mühüm zəmin yaradır. Aida xanım yalnız yaradıcılığı ilə deyil, həm də təşkilatçılıq bacarığı, rəhbərlik fealiyyəti ilə öz həyatının missiyasına - yaşıdıği mühit və rejim cərçivəsində Azərbaycan milli özünüdərkinin qorunub-saxlanılması və inkişafı idealına sadıq qalmışdır. İstedadlı gənc alim 1967-ci ilin martında Moskvada namizədlilik dissertasiyasını uğurla müdafiə edib filologiya elmləri namizədi alımlıq dərcəsini aldıdan sonra elmi fealiyyətini Azərbaycan EA-

nin Yaxın və Orta Şərq Xalqları İnstitutunda davam etdirmişdir.

1964-cü ildə "Mixail Nüaymə və XIX əsr qabaqcıl rus ədəbiyyatı" adlı ilk mətbə məqaləsi "Azərbaycan" jurnalında dərc olunmuşdur. O, Livan yazılıcı M.Nüaymənin bir neçə hekayəsini ərəb dilindən rus dilinə tərcümə edərək, 1979-cu ildə Moskvada "Vostočni almanax" jurnalında çap etdirmişdir. Müasir ərəb ədəbiyyatının aktual problemləri və rus-ərəb ədəbi əlaqələri haqqında məqalələri dövri mətbuatda - topnlarda və elmi-kütüvli məcmuələrdə müntəzəm çap olunmuşdur.

Aida İmanquliyeva 1971-1973 və 1979-1981-ci illerde Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Şərqşünaslıq İnstitutunun nəşr etdirdiyi "Ərəb filologiyası məsələləri" məcmuəsinin tərtibçisi və redaktoru vəzifəsində çalışıb. "Şərq şəhərləri Lenin və Sovetlər ölkəsi haqqında" (1970), "Böyük Oktyabr

Görkəmli ədəbiyyatşunas xanım A.İmanquliyeva 1992-ci il sentyabrın 19-da Bakıda vəfat edib.

“Əsrin müqaviləsi”ndən Yeni “Əsrin müqaviləsi”nə!

Prezident İlham Əliyev: “Azərbaycanın əsas hədəfi neft gəlirlərini insan kapitalına çevirmək olub və bu məqsədə nail olunub”

Bakıda “Azəri-Çıraq-Günəşli” yataqlar blokunun işlənməsi üzrə Hasilatın Pay Bölğüsü sazişinin 2050-ci ilə qədər uzadılmasını nəzərdə tutan sazişin imzalanması və bu tarixi mərasimdə səsləndirilən bəyanatlar, irəli sürülen fikirlər müstəqil Azərbaycanın növbəti illərdə də yürüdəcəyi xarici siyasetə və neft strategiyasının müəyyənləşdirilməsində uğurlara imza atacağını deməyə kifayət qədər zəmin yaradır. Yeni sazişə əsasən, “Azəri-Çıraq-Günəşli” yataqları üzrə tərəfdəşlərin iştirak payları dəyişib. Xarici şirkətlərin payı nisbətən azalıb, SOCAR-in payı isə əvvəlki razılışma ilə müqayisədə 2 dəfədən çox artıb. Əvvəlki razılışmada bp 36%-ə yaxın, SOCAR 11,6% paya malik idi, “Şevron” və “Inpeks” hər biri texminən 11%-ə iştirakçı idi. Yeni sənəddə isə bp-nin payı 30,37%-ə düşəcək, SOCAR-in hissələri isə 25%-ə çatacaq. Digər iştirakçıların hamısı 10%-dən az paya sahib olacaq. Layihənin operatoru yenə bp olacaq. Saziş Milli Məclisdə ratifikasiya edildikdən sonra qüvvəyə minəcək.

Ulu Öndər Heydər Əliyev uzaqqorənliyinin sayesində Azərbaycan dünyanın siyasi-iqtisadi arenasında seçilmişlər sırasında yer almış oldu

Tariximizə “Yeni əsrin müqaviləsi” kimi həkk olunan bu saziş isə “Əsrin müqaviləsi”ndən bu gün qədər keçilən uzun və keşmekeşli yolu bir daha xatırlatmayı zəruri edir. Belə ki, “Əsrin müqaviləsi”nin müstəqillik təriximizə verdiyi başlıca töhfələrdən biri və en önemlisi ölkəmizin xarici siyasetini balanslaşdırmaq imkanı verdi ki, bunun nəticəsində Azərbaycan dünyanın siyasi arenasında öz iqtisadiyyatı ilə seçilmişlər sırasında yer almış oldu. Halbuki hələ “Əsrin müqaviləsi” imzalandığı dövrlərdə Azərbaycan öz müstəqilliyini yeni əldə etmişdi və bu müstəqilliyin əsasları hələ tam olaraq möhkəmləndirilməmişdi.

Misal üçün, Azərbaycan da daxil olmaqla, Cənubi Qafqaz regionunda qeyri-sabitlik hökm süründü. Bu vəziyyətdən istifadə edən xarici qüvvələr, əsasən, nəzərlərini ölkəmize dikmişdilər. Çünkü zəngin neft-qaz və s. ehtiyatlara malik olan Azərbaycan həmin qüvvələrin dünyadakı hegemonluqlarını təmin etməkdən ötürü en yaxşı vasitə idi. Güclər arasındakı mübarizələr de bura daxil idi. Məsələn, ABŞ-İran, ABŞ-Rusiya, Avropa-Rusiya münasibətlərindeki gərginliklər derhal Azərbaycana öz mənfi təsirlərini göstərirdi. Belə ki, Azərbaycanın yerleşdiyi məkan, demək olar ki, siyasi baxışların toqquşduğu mərkəze çevrilmiş. Məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqqorənliyi və qətiyyətli səyləri nəticəsində bir sira həll edilməsi mümkün görünməyən problemlər, məsələlər öz həllini tapdı və Azərbaycan baş verə biləcək real təhlükələrdən sovuşdu. Bununla da, ölkə tariximizdə yeni səhifə açılmış oldu. Bu səhifə Xəzərin karbohidrogen ehtiyatlarının dünya bazarına çıxarılmasını təmin edəcək müqavilənin imzalanması ilə açıldı. Müqavilə imzalandıqdan sonra hüquqi baza yaradıldı, ölkəyə qarşı təzyiqlər neytrallaşdırıldı və Azərbaycanın xarici siyaset kursu balanslaşdırıldı.

“Azəri-Çıraq-Günəşli” yataqlar blokunun işlənməsində yeni dövr başlayır

Beləliklə, “Azəri-Çıraq-Günəşli” yataqlar blokunun işlənməsinə dair yeni saziş Azərbaycan üçün daha əlverişli şərtlərlə imzalandı. Məhz Prezident İlham Əliyev “Azəri-Çıraq-Günəşli” yataqlarının işlənməsi üzrə Hasilatın Pay Bölğüsü sazişinin 2050-ci ilədək uzadılmasını nəzərdə tutan müqavilənin imzalanması mərasimində bu cür vurğuladı. Ölkə başçısı qeyd etdi ki, bu, Azərbaycan üçün əlamətdar və tarixi bir gündür. Cənab Prezident deyib ki, saziş Azərbaycan üçün daha əlverişli şərtlərlə imzalanır: “Kontrakt imzalanandan sonra ölkəmizə xarici investorlar tərəfindən 3,6 milyard dollar bonus ödəniləcək”. Sazişin şərtlərinə əsasən, SOCAR-in iştirak payı 25%-ə çatdırılır. Azərbaycana çatacaq mənfəət neftinin səviyyəsi 75% təşkil edəcək.

Dövlət başçısının daha bir xatırlatmaq edərək bildirib ki, “Əsrin müqaviləsi” imzalanan zaman ACG-də 511 milyon ton neft olduğu ehtimal edilirdi, ancaq ehtiyatlar proqnozları üstəleyib və hazırda “Azəri-Çıraq-Günəşli”də hasil edilməmiş 500 milyon ton neft var. Bu baxımdan, “Azəri-Çıraq-Günəşli” yataqlar blokunun işlənməsində yeni dövr başlayır. “Müqavilənin ölkəmiz üçün böyük əhəmiyyəti var”-deyə qeyd edən ölkə Prezidenti İlham Əliyev, həmcinin, onu da xatırladı ki, “Əsrin müqaviləsi”ndən öten 23 il ərzində kontraktin icrası çox uğurlu olub: “Bu illər ərzində “Azəri-Çıraq-Günəşli”dən 436 milyon ton neft hasil edilib. Burada hələ hasil edilməmiş təxminən 500 milyon ton neft ehtiyatı var”.

Dövlət başçısının sözlərinə görə, Azərbaycanın əsas hədəfi neft gelirlərini insan kapitalına çevirmək olub və bu məqsədə nail olunub. Məhz bu reallıq göz önündədir. Əldə edilən neft gelirləri sayesində bu gün ölkəmiz beynəlxalq aləmin mərkəzi rolunu oynayır. İstər regionlarımızın sosial-iqtisadi inkişafı, istər yeni sənaye mərkəzlərinin açılışı, istərsə də digər sahələrdə əldə edilən hər bir uğur arxasında dayanan əsas faktorlardan biri, məhz Azərbaycan vətəndaşının həyatının da-ha da yaxşılaşdırılması idi ki, buna da nail olunub. Dövlət başçısının sözlərinə görə, bu gün bütün Azərbaycan xalqı “Əsrin müqaviləsi”nin nəticələrini öz həyatında görür. “Yeni sənədin Heydər Əliyevin adını daşıyan mə-

kəzədə imzalanması rəmzi məna daşıyır. 23 il əvvəl Heydər Əliyevin səyi ilə “Əsrin müqaviləsi” imzalanmışdır. Bu gün imzalanan sənəd göstərir ki, Azərbaycanda Heydər Əliyev siyaseti yaşayır və yaşayacaq”.

Artıq yeni “Əsrin müqaviləsi” növbəti naiyyətləri əldə etməyə hesablanmış uğur addımı olaraq qiymətləndirilə bilər.

Böyük Britaniyanın baş naziri Tereza Mey: “Məhz bu saziş Azərbaycana ilk dəfə tam müstəqil ölkə kimi özünün Xəzərdəki neft-qaz ehtiyatlarından yararlanmağa imkan verdi”

Diqqətçəkən mühüm məqamlardan biri də Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın öz xarici tərəfdəşləri ilə, xüsusilə, bp ilə uğurlu əməkdaşlığını yüksək qiymətləndirməsi olub. Əbəs yerə deyil ki, Böyük Britaniyanın baş naziri Tereza Mey “Azəri-Çıraq-Günəşli” yataqlar blokunun işlənməsi üzrə imzallanmış sazişin 2050-ci ilədək uzadılmasının nəzərdə tutulması ilə bağlı ölkə başçımıza təbrik məktubu ünvanlayıb. Həmin məktubu mərasimdə Böyük Britaniyanın Avropa və Amerika məsələləri üzrə dövlət naziri Alan Dunkan oxuyub. Təbrikli oxumazdan önce, Britaniyalı nazir Azərbaycanın tərəqqisinin şahidi olduğunu, iki ölkə arasında əlaqələrin daha da inkişaf edəcəyini vurgulayıb. Tereza Meyin təbrik məktubunda isə, ömər sürülən fikirlər sübuta yetirir ki, Böyük Britaniya Azərbaycanla istər bu, istərsə də digər iqtisadi layihələrdə əməkdaşlıq edərək, ölkəmizi etibarlı tərəfdə kimi dəyərləndirir. Məhz bu baxımdan, məktubda xüsusilə qeyd edilir ki, imzalanan tarihi saziş Böyük Britaniya ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsində əməkdaşlığın yeni mərhəlesi idir: “Böyük Britaniya, xüsusilə, bp 1994-cü ilde “Əsrin müqaviləsi” imzalanan dan bəri Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafında önemli rol oynayıb. Məhz bu saziş Azərbaycana ilk dəfə tam müstəqil ölkə kimi özünün Xəzərdəki neft-qaz ehtiyatlarından yararlanmağa imkan verdi. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri isə Azərbaycanın öz neftini sərbəst olaraq dünyaya çıxarması üçün mühüm addım oldu. 2020-ci ilde isə Cənub Qaz Dəhlizinin istifadəye verilməsi Azərbaycanın Avropanın əsas qaz təchizatçısına çevrilmə-

si istiqamətində son mərhələ olacaq”.

bp şirkətinin icraçı direktoru Robert Dadli:

“Azərbaycanın neft-qaz hasilatının artırılması üçün əməkdaşlığımıza davam edəcəyik”

Mərasimdə çıxış edən bp şirkətinin icraçı direktoru Robert Dadli bildirdi ki, sazişin imzalanması ilə tərəfdəşliğin yeni səhifəsi açılır. O, 1994-cü ilde Heydər Əliyevin uğurlu siyaseti nəticəsində imzalanan əsrin kontraktının bu gün real nəticələri olduğunu bildirdi: “Cənab prezident sizin və mərhum atanızın enerji siyaseti bu gözəl ölkədə iqtisadi inkişafa tekan verib və dünyadan enerji xəritəsinə həmişəlik dəyişib. Bu gün isə biz bu saziş əsrin yarısına qədər uzadıraq. Biz bu sənədi yeni əsrin kontrakti adlandıra bilərik. Mən tərəfdəşlərimizi təbrik edirəm. Bütün 23 illik fəaliyyətim dövründə və gələcəkdə “Azəri-Çıraq-Günəşli”yə 40 milyard dollardan çox sərmayə qoyaraq, Azərbaycanın neft-qaz hasilatının artırılması üçün əməkdaşlığımıza davam edəcəyik”. Mərasimdə Türkiyənin enerji və təbii ehtiyatlar naziri Berat Albayrak ölkə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın, Gürcüstanın energetika naziri Elya Elosvili isə ölkəsinin baş naziri Giorgi Kvirişvilinin təbrik məktubunu oxub.

Yeni müqavilənin imzalanması etrafında təhlillərimizi apararkən, həm də belə nəticəyə gelmək mümkündür ki, bu müqavilədə iştirak edən şirkətlər dünyada tanınmış şirkətlər olduğuna görə, həm də dünyadan aparıcı dövlətlərinə məxsusdur. Məhz bu baxımdan, həmin dövlətlərin və şirkətlərin iştirakçısı olduğu müqavilələr daima qorunub-saxlanılır, çalışılır ki, regionda heç bir ciddi problemlər yaranmasın. Bu isə Azərbaycan üçün əhəmiyyətlidir. Ona görə də, belə bir amilə də toxunaraq, qeyd edə bilerik ki, müqavilənin imzalanması həm de möhkəm əsaslaraya dayanan müstəqilliyimizin və ölkəmizdəki stabilliyin qorunub-saxlanması baxımdan əhəmiyyətlidir. Bununla, həm də Azərbaycanın müstəqil ölkə olaraq dünyadakı mövqeyi daha da möhkəmlənəcək ki, bu faktor yaxın illərdə ölkəmizin dünyadan siyasi-iqtisadi məkanındaki yerini və rolunu növbəti dəfə artırıb olacaq.

Rövşən NURƏDDİNÖĞLU

19 sentyabr 2017-ci il

Sentyabrin 18-də Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev Sarayında "Milli Musiqi Günü" münasibətlə tədbir keçirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov tədbirde iştirak edib. Qeyd olunub ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2017-ci il 18 sentyabr tarixli Sərəncamı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasında mədəniyyət sahəsində səmərəli fəaliyyətlərinə görə Əsgərov Amil Əkbər oğlu, Əsgərov Səməd Elşən oğlu, Fərzəliyev Arzu İsmayıllı oğlu və Həsənova Qəribə İbrahim qızı Naxçıvan Muxtar Respublikasının "Əmekdar artisti" fəxri adı ilə təltif olunublar.

Ali Məclisin Sədri təltif olunanlara Naxçıvan Muxtar Respublikasının "Əmekdar artisti" fəxri adının döş nişanını və vəsiqesini təqdim edib.

Təltif olunanlar əməklerine vəriliş qiymətə görə minnətdarlıq edib, bundan sonra da muxtar respublikada mədəniyyətin, eləcə də musiqi sənətinin inkişafında səyərini əsirgəməyəcəklərini bildiriblər.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri Natəvan Qədimova tədbirde çıxış edərək deyib ki, Azərbaycan xalqının ümummilli idarı Heydər Əliyevin 1995-ci ildə imzaladığı Fərmanın əsasən hər il ölkəmizdə Şərqdə ilk musiqili teatr sənətinin banisi, Azərbaycan musiqisinin klassiki, görkəmlı alim-musiqışunas, publisist, dramaturq, pedaqoq və ictimai xadim Üzeyir Hacıbəyovun doğum günü - 18 sentyabr "Milli Musiqi Günü" kimi qeyd olunur. Novator sənətkar olan Üzeyir Hacıbəyov Azərbaycan klassik musiqisinin bütün janrlarının bünövüsünü qoyub. Bu gün ölkəmizdə və onun Naxçıvan Muxtar Respublikasında da milli musiqimizin inkişafına hərtərəfli dövlət qayğısı göstərilir. Muxtar respublika mədəniyyəti

Naxçıvanda "Milli Musiqi Günü" qeyd olunub

edilir. Musiqimizin inkişafı istiqamətində görülən tədbirlər uşaq musiqi, incəsənet və bədii sənətkarlıq məktəblərini da əhatə edib. Son illər 20-dən çox musiqi məktəbi üçün bina inşa olunaraq və ya yenidən qurularaq istifadəye verilib. Hazırda muxtar respublikada 27 uşaq musiqi, incəsənet və bədii sənətkarlıq məktəbi fəaliyyət göstərir.

Qeyd olunub ki, uşaqların istedadının üzə çıxarılmasında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2010-cu il 19 aprel tarixli Sərəncamı ilə yaradılan Naxçıvan Dövlət Uşaq Filarmoniyasının da mühüm rolu vardır. 1998-ci ildə Naxçıvan Dövlət Universitetinin İncəsənet fakültəsinin nəzdində kon-

özünün yeni inkişaf dövrünü yaşayır. Bu yüksəlşin fonunda milli musiqi sənətinin də inkişafı təmin olunub. Son illər Naxçıvan şəhərində, rayon mərkəzlərində və kəndlərdə yeni musiqi məktəbləri tikilib istifadəyə verilib, Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının, Naxçıvan Dövlət Uşaq Filarmoniyasının, Naxçıvan Musiqi Kolecinin maddi-texniki bazası gücləndirilib, Naxçıvan Muxtar Respublikası Bəstəkarlar Təşkilatının və Aşıqlar Birliyinin fəaliyyəti təmin edilib. Muxtar respublikada milli musiqimizin təbliği istiqamətində də mühüm tədbirlər görürlür, yaradıcı kollektivlərin xarici ölkələrə qastrol sefərləri təşkil

servatoriyanın açılması isə ali təhsilli musiqiçı kadrların yetişdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin "Naxçıvan Muxtar Respublikasında Xalq yaradıcılığı günlərinin keçirilməsi haqqında" 2009-cu il 7 fevral tarixli Sərəncamından sonra Azərbaycan xalqının tarixini özündə yaşadan xalq musiqisi, yallılar, xalq rəqsleri, toy adətlərinin tədqiqinə və təbliğinə başlanıb. Nətəvan Qədimova muxtar respublikada musiqisinin və mədəniyyətin inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğıya görə bütün mədəniyyət işçiləri adından Ali Məclisin Sədrinə minnətdarlıq edib.

Sonra Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının Kamera Orkestrinin və rəqs qrupunun ifasında konsert olub.

Orkestrin bədii rəhbəri və dirijoru Azərbaycan Respublikasının Xalq Artisti Çingiz Axundov, balet-meyster Azərbaycan Respublikasının Əmekdar Mədəniyyət İşçisi Tamerlan Bağırovdur. Konsertdə görkəmli Azərbaycan bəstəkarları Üzeyir Hacıbəyovun, Qara Qarayevin, Tofiq Quliyevin, Fikret Əmirovun, Niyazinin, Vasif Adığözəvun, Ramiz Mirişlinin, dünya musiqisinin korifeylərindən Volfgang Amadey Motsartin, İohan Bramsın, Antonio Vivaldinin, İohan Strauß-

sun, Karlos Qardelin əsərlərindən parçalar, eləcə də xalq mahnıları səslənib, milli musiqi aletimiz balabanda Azərbaycan xalq mahnısı "Sarı gəlin" ifa olunub. Azərbaycan Respublikasının Əmekdar artistləri Tural Nəcəfovun, Gülyanaq Fərzəliyevanın, Mübariz Əsgərovun, Vilayət İsmayılovun və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmekdar Artisti Zülfüqar Mahmudovun çıxışları alqışlarla qarşılınb, rəqs qrupu milli və dünya rəqs nümunələrini məhərətlə ifa edib.

Ali Məclisin Sədri konsertdən sonra səhne arxasına keçərək ifaçılarla görüşüb, onları "Milli Musiqi Günü" və uğurlu çıxışlarına görə

təbrik edərək deyib: Bugünkü uğurlu konsert programı bir daha göstərdi ki, Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının Kamera Orkestri bütün səhnələrde çıxış etməyə qadirdir. Son illər Naxçıvan musiqi həyatında böyük uğurlar qazanılıb, orkestrlər yaranıb, dəyərli musiqiçilər yetişib. Bütün bunlar yaradılan şəraitin nəticəsində mümkün olmuşdur. Muxtar respublikada musiqi təhsilinin bütün pillələri üzrə kadr hazırlığı təmin edilmişdir. Kəndlərdə fəaliyyət göstərən musiqi məktəbləri, dərnəklər, Naxçıvan Dövlət Musiqi Kolleci, Naxçıvan Dövlət Universitetinin Konservatoriyası muxtar respublikada ixtisaslı musiqiçi kadrların yetişməsinə, musiqi mədəniyyətinin inkişafına və milli musiqimizin yaşadılmasına xidmət edir. Musiqinin səhədi və milləti yoxdur. Bu gün Üzeyir Hacıbəyovun əsərləri hansı ölkədə ifa olunsa, ölkəmizdəki qədər seviləcəkdir. Eyni zamanda Beethovenin, Motsartin əsərləri bütün dünya ölkələrinde səhnələri feth edir. Bugünkü konsertdə də həm xalq yaradıcılığı nümunələri, hem də görkəmli Azərbaycan və dünya bəstəkarlarının əsərləri ifa olundu.

Ali Məclisin Sədri deyib: Milli musiqi o yerdə inkişaf edir ki, onun kökü olsun. Xalq isə o zaman milli

musiqisi ilə fəxr edir ki, onun musiqi sənəti qədim xalq yaradıcılığı nümunələrinə, xalq musiqisine əsaslaşın. Çünkü hər bir xalqın varlığı həm də onun xalq yaradıcılığında, xalq musiqisində yaşayır. Bu gün Gəmiqaya abidələrində həkk olunan qədim yallı nümunələri milli musiqimizin minillik inkişaf tarixində xəbər verir. Ali Məclisin Sədri muxtar respublikada istedadlı musiqiçilərin yetişməsinin və uğurlu konsertlərin təşkilinə fəxr doğurduğunu bildirib, orkestrin bədii rəhbərinə və bütün kollektivə təşəkkür edib, onlara yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıb. Sonra xatire şəkli çəkdiirlib.

Heydər Əliyev Fonduun Regional İnkışaf İctimai Birliyinin könüllüləri ilə görüş keçirilib

Heydər Əliyev Fonduun təşəbbüsü ilə yaradılan Regional İnkışaf İctimai Birliyinin (RİİB) Gənclə şəhərinde könüllülərlə görüşü təşkil olunub. Heydər Əliyev Fonduun icraçı direktoru Anar Əlekberov Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın və Heydər Əliyev Fonduun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə Bakıda iki il ardıcıl keçirilən marafon yarışlarının böyük marağın səbəb olduğunu bildirib.

Qeyd edilib ki, Regional İnkışaf İctimai Birliyi tərəfindən bölgədə belə bir yarışın təşkil olunması təklifi irəli sürülləb. Regionda ilk dəfə keçirilən Gənclə marafonunda 11 min şəxsin iştirak etməsi bu layihəye bölgələrdə də böyük marağın olduğunu göstərir.

Heydər Əliyev Fonduun prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə yaradılan Regional İnkışaf İctimai Birliyinin artıq bir illik fəaliyyət dövrünün başa çatmaqdə olduğunu deyən Anar

Əlekberov ötən müddətdə region sahələrindən gələn hər bir təklifin diqqətdə saxlanıldılığını qeyd edib.

RİİB-in görüdüyü işlərin birbaşa insanlara xidmət edən layihələr olduğunu Heydər Əliyev Fonduun prezidenti tərəfindən yüksək qiymətləndiril-

Cəbrayıllı rayonunun iş-ğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndində President İlham Əliyevin 2017-ci il 15 iyun tarixli Sərəncamına əsasən, Qaçqınların ve Məcburi Kökünlərin işləri üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən aparılan tikinti-bərpə və abadlıq-quruculuq işlərinin növbəti mərhələsi uğurla davam etdirilir. AZERTAC xəbər verir ki, inşaat işlərinə 30-a yaxın texnika, 350-dən çox işçi

Cocuq Mərcanlıda tikinti işlərinin növbəti mərhələsi yekunlaşmaq üzrədir

cəlb edilib. Bu mərhələdə 100 evin, 50 yerlik uşaq bağçasının, poçt, tibb məntəqəsi və klub-icma mərkəzi üçün binaların və digər zəruri infrastruktur obyektlərinin tikintisi aparılır. 17 hektar ərazidə inşa edilən evlərin 14-ü birotqaqlı, 38-i ikiotqaqlı, 36-sı üço-

taqlı, 12-si dördotaqlıdır. Hər bir ailə üçün 0,10 hektar torpaq sahəsi ayrıılır. Artıq bütün evlərde hörgü, daxili və xarici suvaq işləri başa çatıb, dam örtükləri vurulub. İnşa olunacaq iki ədəd 200 kubmetrlik su anbarından biri hazırlanır, həmçinin bir subarəzian

quyuşu qazılıb.

Evlərin inşasında son tamamlama işləri aparılır. Uşaq bağçasında döşəmə, inzibati bina və poçt binasında dam örtüyü vurulur. Klub-icma mərkəzində daxili suvaq, malyar işləri görülür. Qəsəbədaxili elektrik, qaz və su xə-

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Masallıda vətəndaşları qəbul edəcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyəsinə uyğun olaraq, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri tərəfindən bölgələrdə vətəndaşların qəbulu davam edir. Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı sentyabrın 21-də Masallı rayonunda vətəndaşları qəbul edəcək. Qəbul Masallı şəhəri Heydər Əliyev Mərkəzində (Qarabağ küçəsi, 17) saat 11:00-da keçiriləcək. Qəbulda Masallı, Cəlilabad, Yardımlı rayonlarının sakinləri iştirak edə bilərlər. Qəbula gəlmək istəyən vətəndaşlardan Dövlət Komitəsinin Masallı bölgəsi üzrə şöbəsine müraciət etmələri xahiş olunur.

Seymur Orucov: Yeni Dövlət Proqramının təsdiq olunması dövlətimizin gənc nəslin inkişafına diqqətinin parlaq ifadəsidir

“Olkə Prezidentinin sərəncamı ilə “Azərbaycan gənciyi 2017-2021-ci illərdə” Dövlət Proqramının təsdiq olunması dövlətimizin gənc nəslin inkişafına diqqətinin parlaq ifadəsidir. Gənclər hər bir ölkənin ictimai-siyasi, sosial-mədəni həyatında mühüm rol amlıq bir qüvvədir. Gənclərə verilən dəstək həm də ölkənin güclü və firavan gələcəyinə edilən yatırımdır. Təsadüfi deyil ki, bu gün Azərbaycanda həyata keçirilən dövlət siyasetinə öməli tərkib hissəsinə məhz gənclər siyaseti təşkil edir”. Bu fikirləri yap.org.az saytına YAP Gənclər Birliyinin sədri, partyanın Siyasi Şurasının üzvü Seymour Orucov deyib. S.Orucov bildirib ki, Azərbaycanda gənclər dövlətin diqqət və qayğısını hər zaman öz üzərində hiss edib. Onun sözlərinə görə, əsası Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan gənclər siyasetinin başlıca hədəfi yeni nəslin fiziki, mənəvi-psixoloji cəhətdən sağlam yetişməsini, istedadlı gənclərin üzə çıxarılması və onların ölkənin gələcəyinə töhfə verməsini təmin etməkdir.

“Yeni Dövlət Proqramının məqsədi de Azərbaycan Respublikasında gənclər siyasetinin daha səmərəli həyata keçirilməsinə nail olmaq, cəmiyyətin bütün sahələrində gənclərin fəal iştirakına şərait yaratmaq, onların yaradıcı və innovativ potensialının üzə çıxarılmasını destəkləmək, gənc nəslin sağlamlığını qorumaq, gənclərin təhsil və məşqulluq məsələlərində diqqəti artırmaq, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından səmərəli istifadə etmək, ölkədə könüllülük hərəkatını inkişaf etdirməkdir. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin məqsədyönlü siyasetinin nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycanda yüksək intellektual seviyyəyə, vətənpərvərlik hissinə, milli düşüncəyə, malik gənclər formalaşır. Azərbaycan gəncləri gündən-güne ölkənin ictimai-siyasi həyatında dəhə böyük rol oynayır. Hazırda respublikada mövcud olan yüzlərlə qeyri-hökumət və gənclər təşkilatlarının aktiv fealiyyəti dövlətin yaratdığı şərait sayesində mümkün olub. Məhz dövlətin gənclərə dəstək və diqqət göstərməsinin nəticəsində Azərbaycan gəncliyində özüne, öz gücünə, istedadına inam hissini artırıb. Gənclərimiz iştirak etdikləri beynəlxalq olimpiadalarda və idman yarışlarında yeni-yeni qələbələrlə ölkəmizin şərəfini ucaldırlar. Təbii ki, dövlətin bu istiqamətdə görüyü tədbirlər bundan sonra da davam etdiriləcək. Belə ki, gəncliyin inkişafı ilə bağlı yeni dövlət proqramının qəbul olunması bu faktı bir dəhə təsdiqləyir. Bütövlükde bu istiqamətdə realaşdırılan proqramlar Azərbaycan gəncliyinin inkişafına böyük töhfələr verir”- deyə, S.Orucov vurgulayıb.

lerinin çekilişi, dəha bir 200 kubmetrlik su anbarının tikintisi və əlavə bir subarəzian quyusunun qazılması davam etdirilir. Yaxın günlərdə qəsəbədaxili küçələrdə asfalt işlərinə başlanılaçq. Qəsəbədə, həmçinin 1,75 hektarda yaşıllıq salınacaq. Tikinti işlərinin oktyabr ayının birinci yarısında başa çatdırılması nəzərdə tutulur. Qəsəbədəki evlərə Cocuq Mərcanlı kəndindən olan məcburi kökünlər köçürülecek.

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə "Gəncə Marafonu - 2017" keçirilib

Sentyabrın 17-də Gəncə şəhərində Heydər Əliyev Fondu-nun təşəbbüsü ilə "Gəncə Marafonu - 2017" keçirilib. AZƏRTAC xəber verir ki, marafonda 11 min nəfərdən çox şəxs iştirak edib. Yarış paytaxt Bakı, respublikanın ayrı-ayrı bölgələri, eləcə də müxtəlif ölkələri əhatə edib.

Tədbir "İradənle tarix yaz", "Marafonda bizimlə ol" şəhəri altında keçirilib. İştirakçılar arasında hökumət nümayəndələri, Milli Məclisin deputatları, mədəniyyət xadimləri də olublar. Marafonda Rusiya, Türkiye, Ukrayna, Gürcüstan, İtaliya, İran və digər ölkələrin vətəndaşları da yarışıblar. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov iştirakçıları salamlayaraq bildirib ki, Heydər Əliyev Fondu-nun təşkilatçılığı ilə Azərbaycanda artıq 3-cü marafon keçirilir. İnsanların bu marafonlara qoşulması, iştirakçılarının getdikcə artması Azərbaycanda idman tədbirlərinə böyük maraq olduğunu göstərir. "Hər birinizi bütün layihələrimizdə iştiraka çağırıram", - deyə A. Ələkbərov bildirib. Gəncə Şəhər icra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyev marafon iştirakçılarını, xüsusi silə gəncləri idman tədbirlərində fəal olmağa səsləyib.

Daha sonra marafona start verilib. İştirakçılar "Zəfər tağı"ndan Nizami Gəncəvi prospekti, Heydər Əliyev prospekti, Cavad xan küçəsi, "Gəncəçay" bulvarı, Şah İsmayı-

yıl Xətai prospekti ilə hərəkət edərək Heydər Əliyev park kompleksinə qədər məsafəni qət ediblər. Marafonun uzunluğu ümumiyyətə 17 kilometr olub.

"Gəncə Marafonu - 2017"nin qalibləri iki kateqoriyada - kişi və qadın iştirakçılar arasında müəyyənələşib. Kişi arasında finiş xəttini ilk olaraq Türkiyə vətəndaşı Üzeyir

Söyləməz, ikinci İrandan olan Mohammed Cəfər Muradi, üçüncü Gürcüstan vətəndaşı Omar Baikeyev keçib.

Qaliblərə mükafatı Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov, Gəncə Şəhər icra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyev, "Azer-cell Telekom"un prezidenti Vahid Mürsəli-

yev təqdim ediblər.

Qadınlar arasında isə birinci yeri Ukrayna vətəndaşı Valentina Poltavskaya, ikinci yeri Azərbaycan vətəndaşı Anna Yusipova, üçüncü yeri Böyük Britaniya vətəndaşı Natasha Petersen qazanıb.

Xanım idmançılara mükafatları kikboksinq üzrə beşqat dünya çempionu, üçqat

Avropanın çempionu Zabit Səmədov, deputat Qənirə Paşayeva və Əməkdar Artist Röya Ayxan təqdim ediblər.

Qeyd edək ki, kişi və qadın kateqoriyalarının hər birində 1-ci yerin qalibi 3 min, 2-ci yerin qalibi 2 min, 3-cü yerin qalibi isə 1 min manat məbləğində mükafat və hədiyyələrlə, eləcə də medal və sertifikatlarla təltif olunublar.

"Gəncə Marafonu-2017"nin kişilər arasında qalibi Türkiyə vətəndaşı Üzeyir Söyləməz jurnalistlərə müsahibəsində Azərbaycanda keçirilən marafonlarda ikinci dəfə iştirak etdiyini bildirib. "Bakı marafonu - 2017"də ikinci yeri tutan Üzeyir Söyləməz "Gəncə Marafonu-2017"nin yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu qeyd edib.

"Gəncə Marafonu-2017"nin qadınlar arasında qalibi Ukrayna vətəndaşı Valentina Poltavskaya Azərbaycanda keçirilən marafonlarda ikinci dəfə iştirak etdirib. O, jurnalistlərə müsahibəsində Gəncə marafonu barədə məlumatı dostundan aldığıni bildirib və iştirakçılarının sayının bu qədər çox olmasının onun üçün gözənlənməz olduğunu deyib. V. Poltavskaya Gəncə sakinlərinin qonaqları xoş qarşılımasından və marafonun təşkilatçılığından memnun olduğunu qaldığını ifadə edib.

"Gəncə Marafonu-2017" Heydər Əliyev Fondu-nun Regional İnkişaf İctimai Birliyi (RİİB) və Gəncə Şəhər icra Hakimiyyətinin dəstəyi ilə təşkil edilib. Marafonun ekspresiv tərəfdası "Azer-cell Telekom" şirkəti olub. Layihənin icrasını isə Sport Marketing Group (SMG) şirkəti həyata keçirib. Marafona 16 yaşdan yuxarı şəxslər əvvəlcədən qeydiyyatdan keçərək qoşulublar. Qeydiyyat avqustun 14-dən sentyabrın 17-dək Gəncə, Bakı, Şəki şəhərlərində, Şəmkir, Yevlax və Tərtər rayonlarında aparılıb. Böl-

Heydar Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə “Gəncə Marafonu - 2017” keçirilib

gədə keçirilən ilk marafonun xərclərini Heydar Əliyev Fondunun Regional İnkişaf İctimai Birliyi ödədiyindən fiziki şəxslər və korporativ iştirakçılar heç bir ödəniş etməyiblər.

Layihə regionlarda idmanın inkişafına dəstək, sağlam həyat tərzini, eləcə də Azərbaycanın ayrı-ayrı bölgələrində müxtəlif yaşda insanlar arasında xeyirxah amallar naminə həmrəylik ideyalarını təbliğ etmək

məqsədi daşıyıb.

Xatırladaq ki, bu vaxtadək Heydar Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə 2016-ci və 2017-ci illərdə paytaxt Bakıda “Küleyə qalib gəl!” şüarı altında “Bakı Marafonu” təşkil

olunub. Marafon region sakinləri tərəfindən böyük maraqla qarşılandıqından yarışın Gəncədə keçirilməsi qərara alınıb. Qədim tarixe malik Gəncə regionlar arasında marafona ev sahibliyi edən ilk şəhər olub.

Üzeyir Söyləməz: Marafon çox yüksək səviyyədə təşkil edilmişdir

Heydar Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə “İradənlə tarix yaz”, “Marafonda bizimlə ol” şüərləri altında keçirilən “Gəncə marafonu-2017”nin qalibi məlum olub. AZƏRTAC xəber verir ki, marafonda kişişlər arasında birinci yere Türkiyə vətəndaşı Üzeyir Söyləməz çıxbı.

Jurnalistlərə müsahibəsində Gəncədə belə bir yarışda qalib gəlməyin qürurverici olduğunu bildirən Üzeyir Söyləməz marafonun yüksək səviyyədə təşkil edildiyini vurgulayıb. Bundan əvvəl “Bakı marafonu”nda iştirak etdiyini, ikinci yere çıxdığını deyən Ü.Söyləməz Azərbaycan xalqının qonaqpərvərliyini, azarkeşlərin idmançılara verdiyi dəstəyi çox yüksək qiymətləndirib.

Türkiyeli idmançı deyib: “Uzun illərdir qəcişla məşğulan və müxtəlif yarışlarda iştirak edirəm. Bu yarışa xaxşı hazırlaşmışdım. Ümid edirəm ki, “Gəncə marafonu” gələcəkdə daha çox iştirakçını əhəm edəcək. Türkiyəni təmsil edərək qardaş ölkədə bu marafona qatılmaq və qalib gəlmək mənim üçün çox qürurvericidi. Havanın isti olmasına baxmayaraq, heç bir çətinlik hiss etmedi. Çünkü marafon çox yüksək səviyyədə təşkil edilmişdi. Finiş xəttinə yaxınlaşdıqda her kəsin aqışları ilə qarşılandım. Bu cür səmimi və məhrəbən tamaşaçıları hər ölkədə görmək olmur. Bu gündən Gəncə mənə qali-

Lyu Cun Cey: Gəncə marafonu idman yarışından daha çox xalqların qardaşlıq bayramına bənzəyir

Gəncə marafonu-2017”nin iştirakçısı oldum. Marafona Çindən, əməkdaşı oldum “HUAWEI” şirkəti tərəfindən qatılmışam. Bundan əvvəl ölkənizdə Bakı və Qəbələdə olmuşam. İster əvvəl olduğum şəhərlər, isterse də Gəncə haqqında təəssüratlarım yüksəkdir. Bu sözləri AZƏRTAC-a “Gəncə marafonu-2017”nin çinli iştirakçısı Lyu Cun Cey bildirib. “Azərbaycan yüksək mədəniyyət, bəşəri dəyərlərə sahib ölkədir. Burada idmana dövlət səviyyesinde yüksək diqqət və qayğı göstərilir. Bilirəm ki, bu vaxta qədər belə bir marafon 2 dəfə Bakı şəhərində keçirilib. Gəncə marafonu da yüksək səviyyədə təşkil olunub. Bu marafon idman yarışından daha çox, millətlərin və xalqların dostluq, qardaşlıq bayramına bənzəyir. Ölkənizdə olduğuma və bu cür marafonda iştirak etdiyime görə özümü xoşbəxt sanıram”, - deyə Lyu Cun Cey qeyd edib.

Volentina Poltavskaya: Çox şadam ki, Gəncədə keçirilən ilk marafonda birinci oldum

Cox şadam ki, Gəncə şəhərində ilk dəfə keçirilən marafonda birinci oldum. AZƏRTAC xəber verir ki, bunu Heydar Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə “İradənlə tarix yaz”, “Marafonda bizimlə ol” şüarı altında keçirilən “Gəncə marafonu-2017”də qadınlar arasında finiş xəttinə birinci çatan Ukrayna vətəndaşı Volentina Poltavskaya deyib.

V.Poltavskaya jurnalistlərə müsahibəsində bildirib: “Gəncə marafonu-2017”dən əvvəl bir neçə yarışda iştirak etmişəm. Lakin Gəncədə qalib gəlməyim məni hədsiz sevindirdi. Ətrafdakı insanların alqışları məni daha da ruhlandırdı. Marşrut mürəkkəb olsa da, ətrafdə gördüğüm hər şey məni finişe birinci çatmağa səsləyirdi. Marafon çox gözəl keçdi. Yarışın təşkilatçılığı yüksək səviyyədə idi. Gələcəkdə yənə də marafon təşkil edilərsə, məmənuniyyətə iştirak edəcəyəm”.

Mədət Quliyev: “Belə tədbirlər yalnız idman yarışı deyil, həm də böyük həmrəylik bayramıdır”

Bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən Azərbaycanda uğurlu siyaset həyata keçirilir. Bunun nəticəsidir ki, ölkəmiz son illərdə yüksək tərəqqi nail olub. Görülen işlər Azərbaycanı dünyada tanıdır. Dövlət başçısı tərəfindən aparılan bu siyaset xalqımızı həmrəyliyə, insanları isə sağlam həyata çağırır. AZƏRTAC xəber verir ki, bu sözləri jurnalistlərə müsahibəsində Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi, general-leytenant Mədət Quliyev deyib.

Mədət Quliyev əlavə edib ki, belə möhtəşəm tədbirlərdən biri də “Gəncə Marafonu-2017”dir. İlk dəfə Heydar Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə keçirilən Bakı marafonu birinci gündən insanlar tərəfindən sevilib və böyük coşqu ilə

qarşılanıb. Belə tədbirlər yalnız idman yarışı deyil, həm də böyük həmrəylik bayramıdır. Bakı şəhərindən sonra marafonun Gəncədə də böyük coşqu ilə keçirilməsi sübut edir ki, xalqımız həmişə olduğu kimi Prezident İlham Əliyevi dəstəkləyir və onunla həmrəy olduğunu bildirir.

SSRİ Xalq Artıstı Zurab Sotkilava vəfat edib

Məşhur opera müğənnisi, SSRİ Xalq Artıstı Zurab Sotkilava Moskvada 80 yaşında vəfat edib. Bu barədə Rusiya Büyük Teatrının baş direktoru Vladimir Urin məlumat verib. 2015-ci ildə Zurab Sotkilavaya mədəaltı vezinin xərçəngi diaqnozu qoyulub. Almaniyada əməliyyatdan və Rusiyada müalicədən sonra o, yenidən pedagoji fəaliyyətini davam etdirib. Z.Sotkilava 1937-ci ildə Suxumidə anadan olub. Tbilisi konservatoriyasını bitirdikdən sonra 1973-cü ildən Moskva Büyük teatrında çalışıb.

19 sentyabr 2017-ci il

Azərbaycanda genişmiqyaslı təlimlər başlayıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin təsdiq etdiyi plana əsasən, sentyabrın 18-dən müxtəlif qoşun növlərinin iştirakı ilə genişmiqyaslı təlimlər başlayıb.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilərlə ki, təlimlərə 15 min nəfərədək şəxsi heyət, 150-dən artıq tank və zi-rehli texnika, 120-dək müxtəlif çaplı raket və artilleriya qurğusu, reaktiv yayım atəş sistemi və minaataan, 20 ədəd müxtəlif təyinatlı döyüş aviasiyası, eləcə də yeni növ radioelektron keşfiyyat vəstələri və pilotsuz uçuş aparatlari cəlb olunub. Təlimlər sentyabrın 22-dək davam edəcək.

“TurAz Qartalı - 2017” təlimlərinin açılış mərasimi olub

Sentyabrın 18-da “TurAz Qartalı - 2017” birgə taktiki-uşus təlimlərinin açılış mərasimi keçirilib. Mərasimdə Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov, nazirliyin rəhbər heyəti, eləcə də Türkiyənin ölkəmizdəki səfəri Erkan Özoral iştirak ediblər. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilərlə ki,

evvəlca hər iki dövlətin himnləri səsləndirilib, ümummilli lider Heydər Əliyevin və ölkələrimizin müstəqilliyi uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqlik sükütlə yad edilib.

Cıxışına ümummilli lider Heydər Əliyevin “Azərbaycan və Türkiyə bir millet, iki dövlətdir” və Mustafa Kamal Atatürkün “Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir” kəlamları ilə başlayan nazir Zakir Həsənov Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Silahlı Qüvvələrə göstə-

diyi diqqət və qayğıdan danışaraq, təlimlərin əhəmiyyətini vurğulayıb. Müdafiə naziri bunun herbi gücümüzün daha bir nümunəsi olduğunu qeyd edərək təlimlərin hər iki ölkənin Silahlı qüvvələrinin təcrübə mühadiləsində çox vacib rol oynadığını bildirib.

Təlimlərin Azərbaycanda keçirilməsinin vacibliyini vurğulayan səfir E. Özoral bundan qürur hissə keçirdiyini bildirib. Diplomat son illər bunun ar-tıq ənənə halını almasını xüsusi qeyd edib, təlimlərin başlanması və döyüş aviasiyasının uçuşlarının yüksək sə-

viyyədə keçirilməsi ilə əlaqədar iştirakçılar uğurlayıb.

Sonra təlimlərin məqsədi, şəxsi heyətin hazırlığı, yerləşməsi, cəlb edilən qüvvələr, icra edilən tapşırıqlar, aviasiya vasitələrinin üçluğu və istifadəsi bərədə məlumat verilib. Müdafiə naziri uçuş və texniki heyətle görüşərək döyüş aviasiyasına baxış keçirib, onların taktiki-texniki xüsusiyyətləri və tətbiqi imkanları ilə maraqlanıb. Təlimlərin açılış mərasimi Silahlı Qüvvələrin Mahni və Rəqs Ansamblının geniş konsern programı ilə davam edib.

Mirzə Kazimbəyin məşhur əsəri 178 il sonra dilimizə tərcümə edilib

Dünya şöhrətli alim, rus şərqşünaslığının patriarchı, Kazan və Sankt-Peterburg universitetlərinin ordinar professoru və Sankt-Peterburg Universitetində Şərqi fakültəsinin ilk dekanı Mirzə Kazimbəyin məşhur “Türk-tatar dilinin ümumi grammatikası” əsəri (1839, 1846) “Zərdabi LTD MMC” nəşriyyatında işıq üzü görüb. AZERTAC xəber verir ki, Azərbaycan dilinin ilk elmi grammatikası olan kitabın nəşrindən 178 il sonra onu rus dilindən ana dilimizə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun nəzəri dilçilik şöbəsinin müdürü, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor İdris Abbasov tərcümə edib. Üç hissə və 22 fəsildən ibarət 1000 səhifədən artıq olan bu nəhəng işin önəmi müərcimin orijinal mətnin tərcüməsi ilə yanaşı, kitaba öz tədqiq və şərhərini də əlavə etməsidir. Bu məqsədə İ. Abbasov Mirzə Kazimbəyən evvəl və onun yaşıdığı dövrə rus, fransız, ingilis, erəb, italyan, latin, ispan, alman və digər dil-lərdə yazılmış fundamental əsərləri müqayisəli tədqiqatə cəlb edərək sanballı tədqiqat işi aparıb.

Elmi ictimaiyyət tərefindən maraqlı qarşılanan və Azərbaycan dilçiliyində müüm hadisə kimi qiymətləndirilən kitabın məslehhətçisi mərhum dilçi alim, akademik Tofiq Hacıyev, elmi redaktor akademik Nizami Cəfərov, redaktörərli filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Buludxan Xəlilov və AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun müqayisəli tarixi və tipoloji dilçilik ixtisası üzrə dissertantı Elnurə Abbasovadır.

Etibar Nəcəfov: Azərbaycanın multikulturalizm siyasəti ölkədəki milli azlıqların sosial, iqtisadi və mədəni məsələlərinin həllində mühüm rol oynayır

Xəber verdiyimiz kimi, sentyabrın 11-də Polşa'nın paytaxtı Varsavada ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun insan ölçüsü üzrə öhdəliklərin yerine yetirilməsinə həsr olunan yekun iclası öz işinə başlayıb.

AZORTAC xəber verir ki, tədbirin sentyabrın 18-de keçirilən 10-cu sessiyası milli azlıqlar məsələsinə həsr olunub. Sessiyada Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının millətlərarası münasibətlər, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin baş məslehhətçisi Etibar Nəcəfov çıxış edərək ölkədəki millətlərarası münasibətlər haqqında tədbir iştirakçılarına məlumat verib. O, ölkədə yaşayan milli azlıqların sosial, iqtisadi və mədəni məsələlərinin Azərbaycan Respublikasının multikulturalizm siyasəti çərçivəsində yüksək səviyyədə həll olunduqunu qeyd edib. Etibar Nəcəfov əsrlər boyu Azərbaycanın tolerant bir ölkə olduğunu qeyd edərək burada milli azlıqların etnik-mədəni dəyərlərinin qorunması istiqamətində dövlət tərefindən mühüm işlərin görüldüyüünü vurğulayıb. Etibar Nəcəfov konkret faktlara esaslanaraq Azərbaycanda milli azlıqların mədəniyyət mərkəzlərinin fəaliyyət göstərməsi, onların dillərində qəzet və jurnalların dərc olunması, radio verilişlərinin aparılması, məktəblərin fəaliyyət göstərməsi, həmçinin milli azlıqların sosial-iqtisadi və mədəni məsələləri ilə məşğul olan qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyətləri haqqında tədbir iştirakçılarına məlumat verib. Qeyd edək ki, tədbir sentyabrın 22-dək davam edəcək.

Yaponianın nüfuzlu “Nikkey” qəzeti Azərbaycan ilə açılacaq birbaşa reyslərin əhəmiyyətindən yazır

Yaponianın iqtisadi dairələrində xüsusi nüfuz malik olan “Nikkey” qəzeti bu Gündəğər ölkə ilə Azərbaycan arasında açılacaq birbaşa aviareyslərin əhəmiyyətindən bəhs edən geniş məqale yayıb. Məqalədə qeyd edilir ki, artıq 2016-cı il yanvarın 24-dən Azərbaycanın “Silkway West Airlines” şirkəti Bakının Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportun və Komatsu Hava Limanına birbaşa yük daşımalarını həyata keçirir. Vurğulanır ki, bu reyslər iki dost ölkə arasında iqtisadi və ticari əməkdaşlığın inkişafına xidmet edir.

Cari ilin iyulunda Bakıda Azərbaycan Dövlət Mülki Aviasiya Administrasiyası və Yaponiya Torpaq, İnfrastruktur və Nəqliyyat Nazirliyinin Mülki Aviasiya Bürosu arasında əməkdaşlıq haqqında sazişin imzalanması məqalədə xüsusi qeyd edilir. Bildirilir ki, sazişə əsasən yaxın zamanlarda Azərbaycandan yükdaşımıza təyyarələri Yaponianın Tokio şəhərinin “Narita” və “Haneda” beynəlxalq hava limanlarına istisna olmaqla, istenilən aeroporta yükdaşımıya reyslərini heyata keçirə biləcək. Bundan əlavə, birbaşa sərnişin təyyarələri Tokio şəhərinin “Haneda” beynəlxalq hava limanı istisna olmaqla, istenilən hava limanına reyslərin uçuşuna başlayacaq.

Yeni açılacaq aviareyslərin iki ölkə arasında iqtisadi və ticari əməkdaşlığın inkişafına mühüm təkan vermesi ilə yanaşı, həm də dəst xalqlarımız arasında əla-qələri dəha da möhkəmləndirəcəyi, qarşılıqlı turist səfərlərinin artırmasına böyük təsir göstərəcəyi məqalədə xüsusi qeyd edilir.

Modernləşən Azərbaycan təhsilinin uğurları

Em, təhsil və global düşüncə Azərbaycan təhsilinin dünyaya integrasiyasını daha da sürətləndirir. Ölkəmizdə iqtisadi, mədəni və sosial sahələrdə aparılan islahatlar təhsilin səviyyəsinin keyfiyyət baxımından yüksəlməsinə müsbət təsirini göstərir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin milli təhsil quruculuğu strategiyasını uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyev ölkənin tərəqqi və inkişafına zəmin yaradıb. Prezident tərəfindən təhsilə böyük önmə verilmiş, yeni program və layihələrin, təhsil islahatlarının həyata keçirilməsi Azərbaycan təhsilinin dünya standartları səviyyəsində qurulmasına gətirib çıxarıb. Dünyada mövcud olan ən qabaqcıl təcrübə Azərbaycanda tətbiq edilir. Azərbaycan təhsil sisteminin modernləşdirilməsi istiqamətində məqsədönlü islahatlar aparılır. Həyata keçirilən dövlət proqramları çərçivəsində ölkənin bütün regionlarında ümumi təhsilin infrastrukturunu əhəmiyyətli şəkildə yenilənib. Ölkədə təhsilin müasir tələblərə cavab verən normativ-hüquqi bazası yaradılıb.

**"ELƏ ETMƏLİYİK Kİ,
BÜTÜN UŞAQLAR
SAVADLI, BİLİKLİ
OLSUNLAR, GƏLƏCƏKDƏ
ÖZLƏRİ ÜÇÜN GÖZƏL
HƏYAT QURA
BİLSİNLƏR,
DÖVLƏTİMİZ ÜÇÜN
DƏYƏRLİ VƏTƏNDƏŞLƏR
OLSUNLAR"**

Bu gün Azərbaycanın hər bir regionunda müasir standartlara cavab verən məktəbler inşa olunur, təhsil məssəsələrində təhsilin keyfiyyətinin artırılması üçün mütəmadi işlər görülür. Yeni məktəb binalarının tikiləsi, bərpası müasir təhsilin inkişafına təkan verir. Bu gün təhsilə qayğı varsa, demək, Azərbaycan inkişafdadır. Çünkü həyat təhsildən başlayır. "Elə etməliyik ki, bütün uşaqlar savadlı, biliqli olsunlar, gelecekdə özləri üçün gözəl həyat quşra bilinlər, dövlətimiz üçün dəyərlə və-

təndaşlar olsunlar", -deyən Cənab Prezident təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində islahatlar aparıldığını diqqətə çekib. Dövlət başçısı Azərbaycanın uğurla inkişaf edən ölkə olduğunu vurğulayaraq, bu inkişafın dayanıqlı olması üçün gənclərin biliqli olmaşısını diqqətə çatdırıb. Əksər inkişaf etmiş ölkələrdə təhsil, texnologiya və elm inkişaf edir.

Azərbaycanlı gənclərin ölkə üçün zəruri ixtisaslar üzrə xaricdə təhsil almalarını və ölkənin inkişafında yaxından iştirak etmələrini təmin etmək məqsədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncama uyğun olaraq, hazırlanmış "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı" istedadlı gənclərin xaricdə təhsil almaşalarına yollar açmış oldu. Hazırda uğurla həyata keçirilən Dövlət Proqramı əsasında Azərbaycan gəncləri Avropa ölkələrinin əksəriyyətində təhsil alırlar. Azərbaycan gəncləri müxtəlif təhsil-mübadilə proqramları çərçivəsində ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, Fransa və başqa ölkələrdə də elmi biliqliyələrinə rastlılırlar. Gənclərin xarici ölkələrin nüfuzlu ali məktəblərində təhsil almaşaları və məzun olduqdan sonra Azərbaycanda işlə təmin olunmaları prosesinin tənzimlənməsi və bu sahədə vahid sistemin yaradılması məqsədile normativ-hüquqi baza təkmilləşdirilib. Gənclərin xarici ölkə ali məktəblərində təhsil almalarının təşkili prosesi dövlət, ixtimai və özel təşkilatların qarşılıqlı əlaqələri prinsipi üzərində qurulur. Onu da bildirək ki, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi ilə Macaristan İnsan Resursları Nazirliyi arasında imzalanmış 2015-2017-ci illər üzrə İş Programına uyğun olaraq, azərbaycanlı tələbələr Macaristanda da təhsil almaq imkanı qazanıblar. 200 nəfər

azərbaycanlı Macaristan ali təhsil məssəsələrində təhsil almaq hüquq qazanıb.

Təhsil sahəsində həyata keçirilən tədbirlər öz nəticəsini verir. Qəbul imtahanında yüksək bal toplayan gənclərin hazırlıq səviyyəsi bunun aydın göstəricisidir. İlk dəfə 2007-ci ilde 3 gənc ali məktəblərə qəbul imtahanlarında 700 bal toplamışdısa, indi bu rəqəm 82-dir. Bu təhsil sahəsində eldə edilən uğurdur. Qeyd edək ki, 2017-2018-ci tədris ili üçün I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında 70.797 nəfər iştirak edib. Rəsmi məlumatda istinadən, bildirək ki, ötən illərlə müqayisədə qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin sayı azalsada, 200-dən artıq bal toplayan abituriyentlərin mütləq sayı artıb. Belə ki, bu il qəbul imtahanlarında 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı cari ildə 35.790 nəfər (50,6) faiz təşkil edib ki, bu da ötən illə müqayisədə 6,7 faiz, 2015-ci ildəki göstəricidən 10,6 faiz, 2014-cü ildəki göstəricidən 11,3 faiz artıqdır. 2016-ci ilde 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı 34.475 nəfər, 2015-ci ildə 33.198 nəfər, 2014-cü ildə isə 32.159 nəfər təşkil edib.

Bu il qəbul imtahanlarında 2464 nəfər 600 baldan yuxarı nəticə göstərib. Ötən il bu rəqəm 2281, 2015-ci ilde 2094, 2014-cü ildə isə 1725 nəfər təşkil edib.

Müasir dövrümüzde təhsilin keyfiyyəti və əhatəliliyi əsas amillərdən birincən təhsilin keyfiyyətinə və əhatəliliyinə qoyulan yeni tələblər təhsil sistemi anlayışına baxışı da yeniləmişdir. Bütün bu reallıqlar göstərir ki, müstəqil Azərbaycan demokratik dövlət kimi inkişafını elm və təhsildən kənardan görmür, bu sahələrin inkişafına daim xüsusi diqqət yetirir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Astarı üzündən qalın radikal həyasızlığı

RƏFİKƏ

Yenə də dağıdıcı müxalifet köhnə ampluasındadır. 24 ilə yaxındır özlərini müxalifet adlandırmalar da, biabırçı uğursuzluqdan başqa, heç bir şey əldə edə bilmeyiblər. Bu gün dağıdıcı müxalifətdən yazmaq istəməsəm də, onların həyasızlığını görəndə, fikrimi deyişdim. Çünkü dağıdıcı müxalifətin həyasızlığı, necə deyərlər, "astarı üzündən qalın" olduğu üçün yaranlığı gündən cüzi uğur əldə edə bilməyiblər. Bəlli olan reallıq isə budur ki, dağıdıcı müxalifet iqtidara rəqib və alternativ ola bilməyib - yəni nə ağıllı, nə siyasi resurs, nə də səmimiyyət baxımından. Ölkəmizdə keçirilən və demokratik prinsiplərə söykənən bütün seçkilərdə olduğu kimi, 2018-ci ilde keçiriləcək prezident seçkiləri ilə bağlı dağıdıcı müxalifətin yene də ünvansız bir yol boyunca, yəni "birlik" məsələsini gündəmə getirməsi yuxarıda deidiyim kimi, həyasızlığın son həddidir. Bu, o müxalifətdir ki, defələrlə "birleşib" sonradan isə en qatı düşmənlərə əvviləmekle bir-birilərini qırıb-çatıblar. Həyasızlığın son dərəcəsi olan AXCP sədri Əli Kərimli və onun siyasi tələxayı, "Milli Şura"nın sözə sədri Cəmil Həsənli qaranlı siyasi dairələrin qulları-nökerləridirlər, xarici orqanlara kompromatlar ötürməklə məşğul olan və milli-dövlətçilik maraqlarını satanlardır.

Əli Kərimli - tarixinin çevrilmiş səhifəsi

Bir de bütün bunlardan sonra, "mən də varam"- demələri, bax, həyasızlığın 100 faizlik həddinədir. Məğlubiyət dağıdıcı müxalifətin alın yazısıdır. Dağıdıcı müxalifətin alın yazısı olan məğlubiyyət - onların qabiliyyətinə, istəyinə, səmimiyyətinə, gücünə tam adekvat olan bir yekundur. Bu baxımdan, məhz AXCP sədri Əli Kərimli kimi adamların o düşünsəz beynində hələ de 1989-cu ildəki meydən təfəkkürü həkk olunub ki, illərdir üz-üzə qaldığı uğursuzluqlarla bir daha ləyaqətsiz olduğunu sübut edir və AXCP sədri hələ də anlamar ki, o, artıq tarixinin çevrilmiş səhifəsidir. Bir de siyasi mədəniyyətin formalşaması üçün siyasetçidə siyasi ləyaqətin olması ən başlıca tələbdir. Siyasi ləyaqət anlayışının isə AXCP sədrinə aid etməyin özü siyasi mədəniyyətsizlik olardı. Bir-birilərini "əqidədəş" sayan belələri çox asan şəkildə öz "dostlarınnı" şərəf və ləyaqətinə, mənliyinə və siyasi davranışlarına dil və əl uzada bilir. Bu gün sosial şəbəkələrdə ölkəsinin, dövlətinin və millətin hənsi maraqlı qüvvələrə satan Əli Kərimli kimilər necə siyasi mədəniyyətdən danişa bilər? Çünkü onun üçün dəyər adlı hər hansı bir sistem qalmayıb. Əli Kərimli yaxşı anlayır ki, savadsızlığıni tam mənada eks etdirən dırnaqarası müsahibələri onu düşərgədə və ictimai rəydə yetərinə rüsvay edib və xalq amili Əli Kərimlini çıxdan dəfn edib. Bəlli, bu, reallıqdır.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsi həll olunur

Arzu Nağıyev: "Münaqişə həll edildikdən sonra digər məsələlərə qayıtmaq mümkündür "

Sədən dayandığını bildirdi: "Birincisi, məhz münaqişənin həll edildən əsas achar figurun, məhz Rusiya olduğunu bildirir, ikinci məqamda isə, cavabdehliyi öz üzərindən atır. Yəni əgər münaqişənin həll edilməsində ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi, Rusiya da təmsil edilirsə, bu bəyanat kökündən səhvdir. Lavrovun fikrincə, Qərb Avroatlantika və Avrasiya məkanında eyni bir təhlükəsizlik zonası yaratmalıdır. Yəni belə çıxır ki, ya Azərbaycan Avrasiya məkanına daxil olmalıdır, ya da münaqişə həll edilərsə, Qərb Rusiyaya qarşı daha da aqressiv addimlar ata bilər, Rusiya-

ilk növbədə, işgalçi ordunun Dağlıq Qarabağ ərazisində çıxmışdır. Münaqişə həll edildikdən sonra, digər məsələlərə qayıtmaq mümkündür".

Politoloqun sözlerinə görə, Lavrovun bəyanatından sonra ermənilər yənə də Helsinki razılışması və digər beynəlxalq sənədləri misal getirməyə başlayıblar və bununla da danışıqlar prosesini inkar etməyə və status-kvonu saxlamağa çalışırlar: "Burada maraqlı bir məqam da Vaşinqton Minsk Qrupunda öz nümayəndəsini ixtisara salmaq və onu Avrasiya və Avropa üzrə büronun rəhbərinin köməkçisi ilə əvəz et-

mək istəyidir. Bu isə Rusiyani və Ermənistani narahat etməyə bilməz. Çünkü artıq münaqişənin həllinin miqyası dəyişə bilər. Baxmayaraq ki, Rusiya və ABŞ arasında ciddi narazılıqlar mövcuddur, hələ ki, bu məsələ danişqan o yana keçməyib. Hələ ki, ATƏT-in Minsk Qrupu fealiyyətini dondurmayıb və müvafiq işlər görür. Qərb də gözəl anlayır ki, postsoviet məkanında bütün münaqişə ocaqları, məhz SSRİ tərəfindən yaradılıb və onun varis kimisi Rusiya birbaşa cavabdehlik daşıyır".

GÜLYANƏ

19 sentyabr 2017-ci il

Gənclərin gələcəyi üçün növbəti güclü zəmin yaranır

Azərbaycan gəncliyi özünə inam prinsipləri ruhunda inkişaf edir, öz dövlətinin göstərdiyi diqqət və qayğıının etimadını hər sahədə doğruldur

Bir zamanlar istedadlı Azərbaycan gənci öz potensialını üzə çıxarmaq üçün şəraitin olmamasından haqlı olaraq gileyənlənidən, hazırda gənclərimiz mədəniyyət, incəsənat, idman, elm, təhsil, texnologiya və başqa sahələrdə öz istedadlarını və qazandıqları uğurları layiqince nümayiş etdirirlər. Son illər Prezident İlham Əliyevin birbaşa qərarları ilə yaradılan çox-sayılı gənclər mərkəzlərinin və evlərinin açılışı, ölkəmizdə dövlət tərəfindən lazımı şəraitin yaradılması, hər bir perspektivli Azərbaycan gəncinin yetişməsi üçün zəmin yaradır.

Ulu Önder Heydər Əliyevin Azərbaycanın ölkə hüdudlarından kənarda tanınması və təhliliyin öz töhfəsini verəcək gənclərimizi xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrinə göndərməsi, dünyanın ən tanınmış ali məktəblərində təhsil almalarına dövlət dəstəyi kimi enənələri bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Dövlət Neft Fonduñun vəsaitleri hesabına bu gün xarici ölkələrdə təhsil alan azərbaycanlı tələbələr, gələcəkde Azərbaycanın içtimai-iqtisadiyyatının qüdrətlənməsinə, nüfuzunun yüksəlməsinə öz layiqli töhfələrini verəcək gənclərdir. Sıralarında tanınmış içtimai - siyasi xadimlər, görkəmlə alımlar olan bənəclər, təhsil aldıqları, işlədikləri, çalışdıqları ölkələrdə diaspor təşkilatlarının fəal üzvü kimi Azərbaycan heqiqətlərinin dünnya xalqlarına cədidiyələri istiqamətində səy və bacarıqlarını əşrəfəmər, dövlətin onlara göstərdiyi diqqəti, əməli fəaliyyətləri ilə və sağlam mövqə ilə təsdiqləyirlər. Seçkilərdə, ölkənin içtimai-siyasi həyatında, demokratianın inkişafında daha fəal iştirak etməsi, idarəetmə orqanlarında iştirak etmək istəkləri, feallı-

ğı və sağlam rəqabətə əsaslanan siyasi mübarizədə gənclərin rolunun danılmaz olduğunu göstərir. İstər ölkə daxilində, istərsə də ölkə hüdudlarından kənarda keçirilən bütün tədbirlərdə, idman yarışlarında və olimpiadalarda Azərbaycan gəncləri fərqlənlərlər.

Gənclərimizin dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində keçirilən müxtəlif yarışlar ve müsabiqələrdən qələbə müjdələri Azərbaycanın dünya birliyinə integrasiyasının məntiqi nəticəsidir. BMT, Avropa Şurası, İOT, GUAM, MDB və digər beynəlxalq təşkilatlarla əlaqə yaradan gənclər təşkilatları, intellektual Azərbaycan gəncliyinin formalşamasından xəber verir. Gənclər siyasetinin əsl mahiyətini, gənc nəslin cəmiyyətdə layiqli yer tutmasını təmin edən şəraitin yaradılması məqsədile dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş prioritətlər, həyata keçirilən tədbirlər təşkil edir və bu siyaset, gənclərin hərtərəfli inkişafı ilə, ölkənin sosial-iqtisadi, elmi və medeni tərəqqisi ilə six əlaqədədir, onun qlobal rəqabətə davamlılığının və milli təhlükəsizliyinin vacib şərtlərindəndir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin gənclərə göstərdiyi xüsusi diqqət və qayğı, Azərbaycan dövləti üçün qoyub getdiyi irs bu gün Onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir və dövlət başçısı hər zaman gəncləri maraqlandırıb, onları narahat edən problemlərlə maraqlanır, görüşlər keçirir və bu istiqamətdə öz tövsi-

yə və tapşırıqlarını verir. Azərbaycan dövlətinin gənclər siyasetindən dañışarkən, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2005-ci ildə imzalanmış "Azərbaycan Gəncliyi 2005-2009-cu illərdə" və 2011-ci ildə imzalanmış "Azərbaycan Gəncliyi 2011-2015-ci illərdə" dövlət proqramları xüsusi qeyd edilməlidir. Həmin proqramlar dövlət başçısının Azərbaycan gəncliyinə münasibətinin birbaşa təzahüründür.

Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Gəncliyi 2017-2021-ci illərdə" Dövlət Proqramı'nın təsdiq edilməsi barədə imzaladığı son Sərəncam da Azərbaycanda gənclər siyasetinin daha səmərəli həyata keçirilməsinə nail olmaq, cəmiyyətin bütün sahələrində gənclərin fəal iştirakına şərait yaratmaq, onların yaradıcı və innovativ potensialının üzə çıxarılmasını dəstəkləmək, gənc nəslin sağlamlığını qorumaq, gənclərin təhsil və məşğulluq məsələlərinə diqqəti artırmaq, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından səmərəli istifadə etmək, ölkədə könüllülük hərəkatını inkişaf etdirmək ideyalarını ön plana əvəz etmək, 2017-2021-ci illəri əhatə edən, 11 fəsildən, 104 bənddən ibarət və sayca artıq 3-cü olan bu programda müasir dövrün tələblərinə cavab verən, eyni zamanda, gənclərin inkişaf strategiyasından irali gələn hədəflər öz ekisini təpib.

Bu gün Azərbaycanın, bütün sahələrdə olduğu kimi, gənclərlə iş sahəsində de regionun ən qabaqcıl ölkəsi olduğunu bir aksiomdur. Ermenistanın tələyin ümidi buraxılmış, sosial problemlər girdabında çapalayan, terrorizmə və separatizmə yuvarlanmış gəncliyindən fərqli olaraq, Azərbaycan gəncliyi özüne inam prinsipləri ruhunda inkişaf edir, öz dövlətinin göstərdiyi diqqət və qayığının etimadını hər sahədə doğruldur.

Inam Hacıyev

Suraxani rayonu Heydər Əliyev Mərkəzində əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb

Suraxani rayonu Heydər Əliyev Mərkəzi, AMEA-nın Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu və Suraxani rayon icra hakimiyyəti arasında əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb. Tərəflər bu barədə razılığa Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, Heydər Əliyevin anadan olmasının 94-cü ildönümünə həsr olunmuş "Heydər Əliyevin neft strategiyası" mövzusunda Suraxani rayonu Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilmiş konfransda razılığa geliblər. Razılışmaya əsasən, AMEA-nın Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu rayon məktəblərinin 10-cu sinfinde təhsil alan və gələcəkdə I qrup ixtisaslarını seçən, xüsusi istedadı ilə fərqlənən və aztəminatlı ailələrdən olan 15 nəfər şagirdin 2017-ci il sentyabrın 15-dən 2 il müddətində institutun alımları tərəfindən kimya fənnində hazırlaşdırılacaqlar.

Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Ümummilli Liderin Heydər Əliyev parkında ucalan abidəsini ziyaret ediblər. Əməkdaşlıq müqaviləsinin imzalanma mərasimində çıxış edən Suraxani rayon icra hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təhsilə diqqət və qayğılarından danışıb. İl. Abbasov qeyd edib ki, son 14 ildə Azərbaycanın içtimai-siyasi həyatının bütün sahələrində olduğu kimi, təhsil sisteminde də çox ciddi irəliləyişlər və uğurlar əldə olunub: "Bu illər ərzində yaradılmış baza Azərbaycan təhsilinin inkişafına uzun müddət xidmət edəcək".

Rayon rəhbəri AMEA-nın Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun direktoru, akademik Vaqif Abbasovun rayon məktəblərinin 10-cu sinfinde təhsil alan və gələcəkdə I qrup ixtisaslarını seçən, xüsusi istedadı ilə fərqlənən və aztəminatlı ailələrdən olan 15 nəfər şagirdin 2017-ci il sentyabrın 15-dən 2 il müddətində institutun alımları tərəfindən kimya fənnində hazırlanıb.

Tədbirdə çıxış edən AMEA-nın Y.Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunun direktoru, akademik Vaqif Abbasov şagirdlər və kimya müellimlərinə öz tövsiyələrini verib.

ƏLİ KƏRİMLİNİN
"PEYSƏRİ"

RÖVŞƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

AXCP və "Milli Şura"nın yenidən mitinq həvəsinə düşmələri feysbukda yamanaca müzakirə obyektinə çevrilib. Məsələ ondadır ki, AXCP sədri Əli Kərimli sosial şəbəkədəki zombilərinə belə bir tapşırıq verib ki, aksiyaya adam cəlb etmək üçün söyüşlər qoyulsun. Bunlar da, eləmə tənbəllik, "Mitinqə gəlməyən peysərdir" (?!-R.) şurunu ortaya ataraq, ictimai rəyə qarşı aşkar təbiyəsizliyə və həqarətlərə yol veriblər. Demək, belə çıxır ki, kimsə bunların pozuculuğa xidmət edəcək mitinqlərinə getməyəcəksə, həmin söyüş, bilavasitə həmin şəxslərə aid ediləcək. Əslində, burada Ə.Kərimli "ştrixlərinin" olması şübhəsizdir. Cünki bu "adamın" əli istədiyinə çatmayanda, çıxış yolunu söyüş söyməkdə və söydürməkdə görür. Hələ AXCP sıralarında anti-elçibəyçi "yurd" qruplaşmasını formalaşdırarkən Ə.Kərimli təsir altında saxaladığı mətbü orqanlarda liderinə qarşı ən iyircə kampaniyalar aparırdı ki, bunda səbəb partiya rəhbərliyini əla keçirmək idi...

"Peysər" nədir?

Bu "adamın" keçirmek istədiyi mitinqinə qatılmaşları, yaxud da qatılmaq istəməyənləri bəri başdan "peysər" adlandırmışından təccübənlilikdə de heç nə yoxdur. Belə də ki, əgər nəzərə alarsaq, bu gün qədər AXCP və "Milli Şura" sıralarını tərk edənlər, bilavasitə Ə.Kərimli barədə hansı ifadələri səsləndiriblər və Ə.Kərimli de həmin ifadələri həzm edib, bu zaman "peysər" ifadəsinin daha çox onun özüne yaraşdığını deye bilərik.

Yeri gəlmışkən, "peysər" sözü tibbi nöqtəyi-nəzərdən, eləcə də, rəsmi olaraq pis söz deyil. Yəni "peysər" bir insanın bədən quruluşunun tərkib hissəsidir. Daha dəqiqi isə, insanların boynunun ardına el arasında "peysər" deyirlər. Sadəcə, milli leksikonumuzda bu adın pis tərefi çıxıb. Kim ki, söz götürür, elədiyi səhv hərəkəti görməzləkdən gəlir, eyni zamanda, kimsə kimi isə acı sözə açılayır və söz deyilən adam da həmnən sözü udursa, ona dərhal "peysər" damğası yapışdırılır.

"Peysərləri" çox, yerləri də geniş...

İndi, Kərimli də öz zombilərinə bərk-bərk tapşırıq verib ki, aksiyaya adam cəlb etmək üçün həmin variantdan istifadə etsinlər. Amma ister Ə.Kərimli, istərsə də onun müavinləri və zombi dəstələri özləri de bilmədən "peysərlər"in ta yekəsine çevriliblər. Vaxtılıq "yurd" şefinin yanında olmuş, sonradan nə qədər səhv yolda olduqlarını anladıqdan sonra dabanlına tüpürüb AXCP-dən uzaqlaşmış insanlar, həmçinin, ona antipatiya hissələri olan adamlar həmin "peysər" ifadəsinə görə Ə.Kərimlini beşqat ağır ifadələrlə "yağlamaqdadırlar". Cünki onlar bilirlər ki, "Milli Şura"nın aksiyasına qatılmayacaqlar. Ona görə də, AXCP sədirdən fərqli olaraq, onun mitinqə qatılmaşlığı qarşı adamlara qarşı həqarətlərinə bira-beş cavab verirlər. Ə.Kərimli isə həmin həqarətləri, necə deyərlər, atır "peysərine". Nə qədər də olmasa, buna alışır. Hətta Ə.Kərimlinin "peysəri" son 24-25 ildə o qədər ağır ifadələr götürüb ki, artıq həmin ifadələr "peysərdən" alına-sifətinə transfer olunur. Uzağı, yanında kuklalıq edən C.Həsənli də Ə.Kərimliyə ağır gəlməsin deyə, həmin ifadələrdən öz boyunu ardına götürür. Bunnara nə var ki, "peysərləri" çox, yerləri də geniş...

Lapşinsayağı, yaxud ermənisayağı həyasızlıq - ortada heç bir fərq yoxdur

işgal altındaki Dağlıq Qarabağ ərazilərimizə qanunsuz səfər etdiyinə görə, Azərbaycan qanunları əsasında həbs edilən, lakin sonradan Prezident İlham Əliyevin tövsiyəsi ilə azadlığa buraxılan blogger Aleksandr Lapşin əvv olunduqdan dərhal sonra yenidən ölkəmiz və xalqımız əleyhinə fikirlər səsləndirib.

O, "facebook" sehifəsində aşkar ermənisayaq həyasızlığı yol verərək, Qarabağ torpaqlarının guya Azərbaycana məxsus olmadığını yazıb, o cümlədən, iddia edib ki, guya Azərbaycan xalqı onun bu əraziləri ölkənin tərkib hissəsi kimi tanımışı üçün "qarşısında diz çöküb". O cümlədən, dövlətimizə ve milletimizə qarşı ironik yanaşmalar edən ermənipərəst blogger ölkə rəhbərliyimizin humanist davranışı qarşında esl sifətini göstərib.

"Azərbaycan hakimiyyəti öz humanist simasını və dövlətlərarası münasibətlərə, hüquqi amillərə nə qədər saygıyla yanaşdığını, məhz Lapşini azad etməsi ilə nümayiş etdirdi"

Məsələ ilə bağlı saatımıza açıqlama verən politoloq Elçin Mirzəbəyli A.Lapşının sözügedən qeyri-insani davranışına münasibətini açıqlayaraq, bildirib ki, əslində, Azərbaycan hakimiyyəti öz humanist simasını və döv-

Elçin Mirzəbəyli: "Lapşın bizim qanunlarımız qarşısında acizlik göstərib, əvv olunduqdan sonra isə şeytan xislətini ortaya qoyub"

lətlərə münasibətlərə, hüquqi amillərə nə qədər saygıyla yanaşdığını, məhz Lapşını azad etmesi ilə nümayiş etdirdi. SİTAT: "Lapşine gəldikdə isə, bəlli idi ki, o, daha öncədən Ermənistən hökuməti və xüsusi xidmət orqanlarının adamı olub və mövcud davranışıyla bir daha bunu açıq şəkildə etiraf etdi".

"Lapşın naqis, xaraktersiz və şəxsiyyətsiz bir şəxsdir"

Politoloqa görə, A.Lapşın simasının en aşkar nümunəsidir: "İnsani davranışa gəldikdə isə, Lapşının Bakıda bir, azad olunduqdan sonra isə fərqli bəyanatlar səsləndirməsi əlaqəsizliyin və simasılığın en böyük və en bariz nümunəsidir. Əslində, onun bu davranışları naqis bir şəxs olduğunu göstərir. Sözün doğrusu, Lapşının bundan öncə də, yəni həbs olunaraq, Azərbaycana getirilməmişdən qabaq açıqlama-

ları və yazıları ilə tanış olanda, bu insanın nə qədər xaraktersiz, nə qədər şəxsiyyətsiz biri olduğunu təsbit etmişdir".

"Düşməndən isə fərqli mövqe gözləməyə

dəyməz"

"Təbii ki, Azərbaycan hökumətinin, eləcə də, dövlət başçısının müvafiq qurumlara, məhkəmə orqanlarına verdiyi tövsiyələri, bilavasitə Lapşinə görə deyildi, atılan addım Azərbaycan dövlətinin qanunvericiliyində olan humanizmin dünyaya nümayisi idi"-deyə qeyd edən Elçin Mirzəbəyli əlavə edib ki, yalnız Lapşın deyil, digər insanlar da Cənab Prezidentin tövsiyəsinə əsasən, əvv olundular: "Ona görə də, həsab edirəm ki, Lapşın bizim qanunlarımız qarşısında acizlik, əvv olunduqdan sonra isə şeytan xislətini ortaya qoyub. Ona görə də, onun bu davranışlarından təccüb də keçirmirəm. Çünkü Lapşının davranışları aşkar düşmən davranışlarıdır, o, düşmən cəbhədədir və bu cəbhədə kimlər varsa, bilavasitə Azərbaycan xalqının düşmənidir. Düşməndən isə fərqli mövqe gözləməyə dəyməz".

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

2017-ci ilin I yarımılındə Yasamal rayonunda sənaye müəssisələrinin işinin əsas göstəriciləri

Yasamal rayon Statistika Şöbəsindən verilən məlumatə əsasən, rayonda 2017-ci ilin I yarımılındə sənaye müəssisələri tərəfindən 120130,6 min manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrüne nisbətən 27,7 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edilmişər və xidmətlər göstərilmişdir.

Sənayenin dövlət sektorunda 11908,4 min manatlıq və ya ümumi istehsalın 9,9 faizi qədər, qeyri-dövlət sektorunda isə 108222,2 min manatlıq və ya ümumi istehsalın 90,1 faizi qədər sənaye məhsulu istehsal edilmiş və xidmətlər göstərilmişdir. 2017-ci ilin I yarımılındə istehlakçılar 149684 min manatlıq, o cümlədən, sənaye müəssisələrinin öz istehsalı olan 120627,2 min manatlıq məhsul göndərilmişdir.

2017-ci ilin iyul ayının 1-i vəziyyətinə görə sənaye müəssisələrinin anbarlarında 3128 min manatlıq hazır məhsul qalmışdır. Sənaye məhsulu istehsalının ümumi çəkisində mədənçixarma sənayesi 10,5 faiz, emal sektor 78,1 faiz, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölgündürüləmisi və təchizati sektor 1,8 faiz, su təchizatı, tullantılar təmizlənməsi və emal sektor 9,6 faiz təşkil etmişdir. Emal bölməsinin müəssisələri tərəfindən 93756,8 min manat dəyərində və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrüne nisbətən 41,7 faiz çox məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Qida və içki məhsullarının istehsalı müəssisələri tərəfindən 42297,8 min manat həcmində məhsul istehsal edilmişdir. Kimya sənayesi məhsullarının istehsalı sahəsində 312,8 min manatlıq məhsul istehsal edilmişdir. Əvvəlki ilin müvafiq dövrüne nisbətən kimya sənayesində 29 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində fealiyyət göstərən müəssisələr tərəfindən 32085,5 min manatlıq məhsul istehsal edilmişdir. 2017-ci ilin I yarımılındə sənaye müəssisələrinde çalışan işçilərin orta aylıq emək haqqı 627,2 manat və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrüne nisbətən 2,1 faiz artmışdır.

Qismət İsmayılov

Ermənistən payız depressiyası ərəfəsində

Sargis Artsruni: "Serj Sarkisyan baş nazir kürsüsündə oturmaya da bilər"

edenlərə də nezareti saxlamaqdə davam etməkdədir"-deyə qeyd edən Artsruniye görə, kənardan belə bir görüntü yaranır ki, açıqda Serj Sarkisyanın getmeyini tələb edənlər belə, onun siyasi səhnədə qalmasını istəyən hakimiyyət nümayəndələri ilə eyni fikirlər bölüşürərlər: "Ehtiyat edilən isə budur ki, o, baş nazir kürsüsünə oturmaya da bilər".

"Ermənistən hakimiyyəti kriminal rejimdə fəaliyyət göstərir"

Erməni analitiki yazır ki, hakimiyyət nümayəndələrini anlamış olar. Çünkü istənilən iqtidár konserativ xarakterinə malikdir və hakimiyyətdə olanlar birinci şəxsin dəyişilməsinə çətin alışırlar. SİTAT: "Lakin Ermənistanda ümumi qanunlara aşkar yerli xüsusiyətlər də əlavə olunur. Yəni Ermənistanda hakimiyyəti konstitusion rejimində deyil, kriminal rejimində fəaliyyət göstərir ki, burada "birinci şəxsin" legi-

timliyi mövcud siyasetle deyil, daxili sistemin fəaliyyəti ile ölçülür. Daxili sistemde Serj Sarkisyanın başqa sistem seqmentləri üçün konsensus yaradacaq digər kimse yoxdur və əlbəttə ki, insan faktoru da mövcuddur: hakimiyyət nümayəndələri total şəkildə "pozulmaq" istəmir, çünkü əgər Sarkisyan baş nazir olmaqdan imtina edərsə, onlar sonuncu üçün canlı "juçoklar" (gizli xəfiyyələrə red.) çevriləcəklər, hətta bezilərinin payına "iki-li juçokluq" etmək düşəcək".

"Müxalifət istəsə də, istəməsə də Sarkisyanın müəyyən etdiyi oyunun qaydalarına əməl edir"

Sözügedən təhlilində müxalifətin fealiyyəti barədə də yazan erməni analitiki Sargis Artsruni anti-sarkisyançıların zəiflik göstərdiklə-

rini qeyd edir. SİTAT: "Əger bizim müxalifətin özəl siyasi baxışı olsaydı, başqlarının qalibiyyət məclislərində çağırılmamış qonaq kimi iştirak etməkdən, "döyüşə" hazırlaşardı. Bundan əlavə, bizim müxalifətin gündəmi yoxdur, istəsə də, istəməsə də Sarkisyanın müəyyən etdiyi oyunun qaydalarına əməl edirlər".

"Bir çox siyasi müxalifə liderləri publik şəkildə Serj Sarkisyanın istəfasını tələb edirlər, daxildə isə bu perspektivdən dəhşətə gelirlər, çünkü "hədəf" gedərsə, bu zaman "ovçuya" da ehtiyac qalmır: "1998-ci ildə, məhz bu hal yaşanmışdı, belə ki, Vazgen Manukyan siyasi səhnədən kənar qaldı, Levon Ter-Petrosyan isə 10 illik tenha heyati seçdi". Erməni analitiki, məhz bu amilləri qeyd etdikdən sonra xalqın nə hakimiyyətə, nə də müxalifətə inamının qalmadığını bildirir, bu isə, Ermənistanda hakimiyyətin kriminal rejim olması ilə yanaşı, müxalifət cameəsinin də kriminallaşması göz öündədir.

R.RƏSULOV

19 sentyabr 2017-ci il

Siyasıləşmiş QHT-lərin hay-küyü əsassızdır

*Qanunda nəzrdə tutulan növbəti dəyişiklik
QHT-lərin fəaliyyətinə stimul olacaq*

Məlum olduğu kimi, Milli Məclisin payız sessiyasında QHT-lər haqqında qanuna əlavə və dəyişikliklər nəzərdə tutulur. Bu dəyişikliklərdə QHT-lərin qeydiyyatı, onların maliyyə hesabatı verməsi və digər məsələlər öz əksinə tapacaq.

Çox maraqlıdır ki, müxalifətin təsir dairəsində olan siyasıləşmiş QHT-lər nəzərdə tutulan bu dəyişikliklə bağlı hay-küy salır və müyyəyen bəyanatlar səsləndirirlər. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz istənilən qanunun qəbulunun demokratik prinsiplərə əsaslanlığını və bu baxımdan, QH-lərlə bağlı qanunu dəyişikliyin vətəndaş institutlarının mənafeyinə xidmət edəcəyini qeyd etdilər.

**İnsan Hüquqları
XXI əsr Fondunun sədri
Şahin Camalov:**

- Təessüflər olsun ki, bu gün biz bəzi QHT-lərin siyasıləşməsi məsələsinə rast gəlirik. Bu da yolverilməzdür. Uzun illər QHT sektorunda çalışan hər kes bilir ki, doğrudan da, bir müddət əvvəl, QHT sektorunda fəaliyyət göstərən şəxslər arasında ciddi bir xəos var idi və nəticədə, kim haradan nece gəldi pul alırdı. Yeni maliyyə məsələlərində çox az QHT-lər qanuna riayət edirdi. Bəzi QHT-lərin qanundankənar maliyyə vesaiti əldə etmələri və əldə olmuş maliyyə mənbələrinə dair aidiyətli qurumların məlumatlanırmaması kimi məsələlər araşdırılırlaraq, aşkar edildi və qanunvericilər sərtləşdirildikcə, bu məsələlər öz həllin tapşına başladı. Nəzərdə tutulan dəyişikliklər də, təbii ki, maliyyə məsələləri ilə bağlıdır. Çünkü maliyyə məsəlesi QHT sektorunun en ciddi problemlərindən biridir. Bunun sərtləşdirilməsi qanunvericiliyin tələblərinə uyğun fəaliyyət göstərən QHT-lər bir o qədər ciddi narahatlılıq yaratmayacaqdır. Sadəcə olaraq, işini düzgün qurmaq və qanunlar çerçivəsində fəaliyyət göstərmək lazımdır. Əgər hər bir QHT fəaliyyətlərini qanun çerçivəsində həyata keçirərsə, hər şey yaxşı olar. Bu baxımdan da, QHT-lər qanun çerçivəsində öz

GÜLYANƏ

Niyaməddin Orduxanlı: “Əli Kərimli tarixə satqın və xəyanətkar kimi düşüb”

“Əli Kərimlinin bu illər ərzində keçirdiyi mitinq Azərbaycan istimaiyyəti, xalqı dəstek verməyib. Xalqın ona dəstek verməməsinin də çox cidd səbəbləri var. Çünkü, Azərbaycan xalqı onun kimliyini çox yaxşı bilir və bu baxımdan da Əli Kərimlinin mitinq keçirmək təşbbüs-ləri qeyri-ciddi qəbul olunur”. Bunu SİA-ya açıqlamasında BAXCP sədrinin müavini Niyaməddin Orduxanlı deyib.

N.Orduxanlı bildirib ki, Əli Kərimlinin sentyabr ayın 23-də mitinq təyin etməsi faktı sosial şəbəkələrdə qeyri-ciddi bir hadisə kimi əla salınır, gülüş obyektinə çevrilir: “İnsanlar Əli Kərimlinin növbəti dəfə “mitinq” arzusunu partiya arayışının satılması kimi təqdim edirlər. Bilirsiniz ki, bu günə kimi Əli Kərimlinin Avropada yaşamaq istəyənlərə saxta partiya arayış vermesi ilə bağlı çoxlu sayıda faktlar var. O bu yolla en yaxın qohumlarını, yerlilərini hələ bir neçə il bundan önce Fransada, Hollandiyada yerləşdirə bilib. Belə olan halda, insanlar haqlı olaraq Əli Kərimliyə gülür və qeyd edirlər ki, 500-1000 nəfərlik “mitinq” etməyin nə menası var?! Hətta Əli Kərimlinin yanında olan bir neçə şəxsin mitinqə qatılmayanlarla bağlı yazılıqları fikirlər belə insanlar tərəfindən çox sərt şəkildə qəbul edilir. Çünkü onlar mitinqə qatılmayanlar haqqında təhqiqəmiz ifadələr işlədirler. Təbii ki, Əli Kərimlinin ətrafında bu cür axmaq, mədəni səviyyəsinin aşağı olan insanların olması da təbiidir. Onun yanında yalnız bu təribyənin sahibi olanlar qala bilər”.

BAXCP sədrinin müavini qeyd edib ki, özüne hörmət edən şəxs heç zaman Əli Kərimlinin yanında qalıb, onun üçün fəaliyyət göstərməz: “Çünkü Əli Kərimli illərdir ki, yaxın ətrafında olan insanlara xəyanət edir. O kimlər xəyanət etmədi? Əli Kərimli sədri Əbülfəz Elçibəydən tutmuş, onun üçün sinəsini güllə qabağına vermiş bütün insanlara xəyanət edən biridir. Satqın və xəyanətkar heç zaman unudulmur. Əli Kərimli de Azərbaycanın siyasi tarixinə satqın və xəyanətkar kimi düşüb”.

Rəsul Quliyev yenidən qızışdı

Və yaxud kor-kora kor deməsə, bağıri çatlar

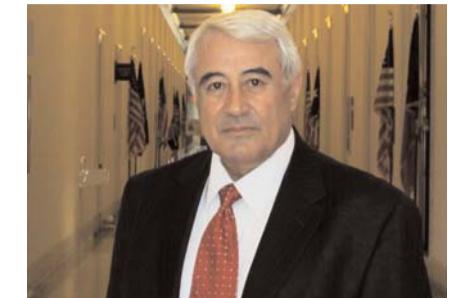
Gözəl deyim var: tarixi geri qaytarmaq mümkün deyil, onu olduğu kimi qəbul etmək lazımdır. Çünkü o, yalanı sevmir. Bu gün müxalifet düşərgəsi deyilən bir məkanda özlərini “siyasetçi” adlandıran “liderlər”də nə siyaset var, nə də əxlaq.

Növbəti il keçiriləcək seçkiyərde Azərbaycanda xaos yaratmaq arzusunda olan məkrli xarici qüvvələr onların quluna çevrilən və qrant almaq ehtirası ilə yanın dağıdıci müxalifətən istifadə edib. Bu gün dağıdıci müxalifet düşərgəsi qarşısındaki prezident seçkiləri ərefəsi maddi çətinlikdən çıxış yolu kimi dərhal “siyasi məhbəs” məsələsini ortaya atıb. Söhbət heç də hansıa məhkum hüquqlarını müdafiə etmək istəyindən getmir, çünkü bu məsələ “siyasi məhbəs” alverçilərini zərər qəder də düşündürmür, onları yene de Qərbdəki konkret donor təşkilatlarından külli miqdarda qrant almaq və varlanmaq ehtirası maraqlandırır.

Dağıdıci müxalifet düşərgədə baş verən bu proseslərdən gərginləşən və 1996-ci ilən ölkəni tərk edən və mühacir həyatı yaşıyan eks-spiker Rəsul Quliyev radikal müxalifətin iç üzünü daha qabarlıq şəkildə ortaya qoyub.

**Kiflənmiş bugünkü
firıldaqçı müxalifət yaramaz
ideologiyaya söykənib**

R.Quliyev “facebook”da illərdir ki, müxalifet öz istəyinə çatmaq üçün bütün yalanlara və böhtənlərə əl atlığı yazır: “Bu o badbaxt müxalifətdir ki, illər boyu öz məqsədine çatmaq üçün istənilən yalanı, böhtəni demək, başqalarını aldadıb kələk gəlmək və sair yaramazlıqlar etməyə qadirdir. 90 faizi

1990-ci illərdən qalan kiflənmiş müxalifətlər məqsədlərinə çatmaq üçün istənilən yalanı demək, yaramaz ideologiyaya söykənib eyni siyasetlərini 24 ildir davam etdirmekdədirler”.

R.Quliyev artıq müxalifet düşərgəsindəki durumun, həqiqətən də, onların arxivə atıldığı səbüt etdiyini bildirirək, yazar ki, kif iyi verən bu badbaxtlarla seçkilərə getmək olmaz: “Bu badbaxtların hər seçkiyərəfəsi qalib gələcəkləri ilə bağlı iddialar irəli sürmələri, doğrudan da, həyasiylığın son həddidir. Bu gün müxalifətə olanların hamisi bir nəfər kimi istəfa verib getməlidirlər. Çünkü nə ölkə daxilində, nə də xaricdə bu hakimiyyətə Azərbaycanda alternativ qüvvə heç mikroskopla belə görünmür”.

Bu yerde Dostoyevskinin təsvir etdiyi kimi cinayəti töredib, onun cəzasından qaçmaq mümkün kündür. Amma o cinayətin qorxusundan çıxmak, əsla mümkün deyil. R.Quliyev də, görünür, bu gün müxalifətə olanların cinayətinin və xəyanətinin qorxusu ilə baş-başa qalıb. Bu qorxu o həddə çatıb ki, eks-spiker artıq öz cinayətlərini və xəyanətlərini belə unutdurmaq istəyi ilə müxalifəti xəyanətkar adlandırır. Buna, sadəcə olaraq, bir sözə ifadə etmək olar: kor-kora kor deməsə, bağıri çatlar.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

“Nar” yeni “HD-Voice” yüksəkkeyfiyyətli səs ötürmə texnologiyasını təqdim etdi

“Nar” şəbəke keyfiyyətinin davamlı tekniləşdirilməsi strategiyası çerçivəsində mobil telefon vasitəsilə ünsiyətdə olarkən səs keyfiyyətinin nəzərəçarpacaq dərəcədə artımını təmin edən “HD-Voice” (High Definition Voice) xidmətini təqdim etdi. Bu texnologiya səsin maksimal dərəcədə təmiz ötürülməsini təmin edir və mobil telefonla danışan şəxsədə üzbeüz ünsiyət təəssürati yaradır. Səs tembri və intonasianın keyfiyyətən ötürülməsini təmin edən bu texnologiya sayesində “Nar” istifadəçiləri mobil telefonla danışarkən daha rahat ünsiyət qura biləcəklər. Səs tezlikləri diapazonunun genişləndirilməsini təmin edən yeni texnologiya həm də kənar səslerin təsirini minimuma endirir, nəqliyyat vasitəsində hərəkət edərək zəng xidmətinin daha da aydın və qüsursuz olmasını təmin edir. “HD-Voice” sayesində “Nar” abunəçiləri üçün uzun telefon danışqları və ya yüksəksəli rabitə (handsfree) artıq əvvəlki kimi yorucu olmayıcaq.

Mobil rabitə cihazı “HD-Voice” və 3G-ni dəstəkləyən istənilən “Nar” abunəçisi xidmətdən yararlanıb. Texnologiyanın tətbiqi üçün heç bir əlavə ödəniş nəzərdə tutulmur və bu xidmət mobil rabitə cihazlarının sərf etdiyi enerjiyə təsir etmir.

Bu gün təqribən 2 milyondan artıq abunəçisi olan, geniş şəbəkəsi və sərfəli qiymətləri ilə istifadəçilərə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərən “Nar”-in şəbəkəsi 6000-dən artıq baza stansiyasından ibaret olmaqla ölkə ərazisinin 93%-ni əhatə edir. Abunəçilər rabitə xidmətləri provayderi olan “Nar”-in tarifflərindən istifadə etməklə bütün istiqamətlərdə sərfəli qiymətlərdən faydalınlırlar. “Azerfon” şirkəti 21 mart 2007-ci ildə “Nar Mobile” ticarət nişanı ilə fealiyyətə başlayaraq qısa bir müddətde Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. “Nar” ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi ərəsindən çəqdaş həyatla bağlılığını rəmzi olaraq seçilib. “Nar” ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib.

Gəlin birlikdə
böyük

Azərbaycan sovet elm və təhsili: uğurlar ve çatışmazlıqlar

Bütün SSRİ-də oldu-
ğu kimi, Azərbaycan
SSR-də də elm və
təhsil kommunist cəmiyyə-
tinə xidmət edir, onun inki-
şafı üçün zəruri olan kad-
hazırlığını təmin edirdi. Ta-
hir Qaffarov yazır: "Res-
publikada rəhbər partiya-
sovet kadrları hazırlamaq
sahasında də geniş iş apa-
rılırdı. Bakıda 1920-ci ildə
3 aylıq sovet-partiya mək-
təbləri, 3-6 aylıq mərkəzi
sovet-partiya məktəbi təş-
kil olunmuşdu. Qəzalarda
da belə məktəblər açılırdı.
1930-cu ildə Bakı Sovet-
Partiya Məktəbi Mərkəzi
Partiya Məktəbinə çevrildi.
Bakı Kommunist Universi-
teti açıldı.

Kommunist Universiteti 1932-ci ildə kənd təsərrüfatı üçün rəhbər kadrlar hazırlayan Ali Kommunist Kənd Təsərrüfatı Məktəbinə çevrildi. Başqa şəhərlərdə, habelə, Zaqafqaziya Kommunist Universitetində və partiya təşkilatları və sovetlər üçün rəhbər kadrlar hazırlanırdı.

Məktəblərin başlıca vəzifəsi inkişafı üçün mərkəzin maraqlı olduğunu sahələrdən ötrü müyyənən bilik və qabiliyyətlərə yiyələnən mövcud quruluşa sadıq, icraçı kadrlar hazırlamaq idti və oların işi buna müvafiq şəkildə qurulmuşdu. 20-ci illerde tədris proqramlarından, dərsliklərdən türkçülük, islamçılıq ideyalarını, xalqın mənəvi dəyərlərini təbliğ edən mövzuları səxidirilib çıxarıldı. Azərbaycan müəllimləri qurultaylarına (1921, 1926) və bu kimi başqa təzyiqədiçi tədbirlərə baxmayaraq, məktəb hələ xeyli vaxt bolşevizmə yad olan ideoloqların təsiri altında qalmadı idi.

Təhsilin ideya-siyasi mezmu-nuna diqqət 30-cu illerdə əsaslı şəkilde artdı. 1931/32-ci dərs ilindən ümumtəhsil məktəbləri yeni plan və proqramlar üzrə işləməyə başladılar. Müəllim və şagirdlərə tədris prosesində xeyli müstəqillik verən briqada-laboratoriya üsulu ləğv edilib sinif-dərs sistemi tətbiq olundu. Pedalogiyaya qarşı qəti mübarizə aparıldı. SSRİ XKS və ÜİK(b)P MK-nın 1934-cü il 16 may tarixli qərarı ilə əlaqədar məktəblərde tarix, coğrafiya fənlərinin tədrisinə diqqət və nəzəret gücləndirildi. Tarix dərslərindən ideoloji silah kimi istifadə olunurdu. Sovet cəmiyyəti ideal bir cəmiyyətet kimi təqdim edildi. "SSRİ tarixi", əslində, Rusiya tarixi kimi tədris olunurdu. Ədəbiyyat dərslərində də sovet reallıqları kobud surətdə saxtalaşdırılırdı. 1938-ci ildən bu sahədə xüsusi qərarla əlaqədar milli məktəblərdə rus dilinin öyrənilməsinə diqqət artırıldı. 1940/41-ci dərs ilində 5-ci sinifdən xarici dil icbari tədris olunmağa başlayırdı.

Hakim dairələr müəllimin ideoloji işdə, bolşevikcəsinə məktəb quruculuğunda böyük rol oynadığını nəzəre alırdılar. 1936-ci ilin aprelində müəllimlərin əmək haq-

qi 3 dəfə artırıldı. Onlar yüksək fəxri adlarla, orden və medallarla təltif edilirdiler. 1940-ci ildə 82 müəllimə respublikanın əməkdar müəllimi adı verilmişdi. 70 nəfər müəllim orden və medallarla təltif olunmuşdu.

Hakim bolşevik ideologiyasını beyinlərə yeritməyin mühüm vəsaitlərindən biri də məktəbdənənər təhsil sistemi idi. 1920-ci ildə respublikanın şəhər və kəndlərində cəmi 107 klub, 61 kitabxana vardi. Həmin il Azərbaycan Tarixi Muzeyi təşkil edilmişdi. 1923-cü ildə Respublika Dövlət Kitabxanası (1939-cu ildən M.F.Axundovun adını daşıyır), 1925-ci ildə Dövlət Kitab Palatası fealiyyətə başlamışdı. Tarix Muzeyinin incəsənət şöbəsi əsasında 1936-ci ildə Azərbaycan İncəsənət Muzeyi (1943-cü ildən R.Mustafayev adına) yaradıldı.

Qadın klubları təşkil olundu. Onların işi Əli Bayramov adına Mərkəzi Qadın Klubundan əlaqələndirilir, idarə olunurdu. 1933-cü ildən bu klub qadın mədəniyyət evinə çevrilmişdi. Qadın klubları və mədəniyyət evləri qadınların emansipasiyası işində, çadra əleyhinə mübarizədə mühüm rol oynayırdı.

Mədəni-maarif müəssisələri şəbəkəsi durmadan genişləndi. 1940-ci ildə Azərbaycan SSR-də artıq 1389 kitabxana, 1633 klub vardi. Kitabxanaların fondunda kitabların sayı 1920-ci ildəkündən 11 dəfə çox -3,3 milyon nüsxə idi.

Partiya təşkilatlarının rəhbərliyi ile şəhərlərin mədəniyyət və sənaye müəssisələrində kənd yerlərində mədəniyyət ocaqları təşkiline və onların mövcud rejimin məqsədlərinə müvafiq şəkildə fealiyyət göstərməsinə kömək etmek üçün hamilik hərəkatı təşkil olunmuşdu.

Kommunizm, sovet cəmiyyəti, bu cəmiyyətin inkişafında partiyanın, bolşevik liderlərin, xüsusən, Stalinin rolu haqqında ehkamların yayılmasında, savadsızlığın ləğvinde, qadınların ictimai həyatə cəlb olunmasında, çadraya qarşı mübarizədə, cəhalət və fanatizmin tənqid olunmasında mədəni-maarif müəssisələri mühüm rol oynayırdılar".

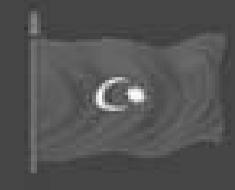
İkinci respublikada siyasi-ideoloji dəyişikliklər mədəni dəyişiklərlə əlaqədar baş verirdi. Ciddi inzibati amirlik nəticəsində:

- * yerliçiliyə son qoyuldu, Azərbaycan sovet milleti formalaşdı;
- * yüksək ixtisaslı sovet kadrları yetişdi;
- * Vahid Azərbaycan ədəbi dili yarandı;
- * Kütləvi savadlanma həyata keçirildi;
- * sovet dövlətçilik ənənələri formalaşdı.

Azərbaycanda yeni peşəkar mədəniyyət təşəkkül tapdı, yüksək elmi nailiyyətlər əldə edildi. Respublikanın sərvətlərindən daha çox bəhərənəmk, buna münasib maddi və mənəvi imkanlar yaratmaq üçün imperiya Azərbaycanın elmi potensialını artırmaq və on-

dan səmərəli istifadə etməyə çalışırdı. 1920-ci ildə "Azneft" də xüsusi geoloji-keşfiyyat bürosu təşkil edildi. 1921-ci ildə Bakı Dəniz Observatoriyası fealiyyətə başladı. 1923-cü ildə Azərbaycan SSR Geolojiya Komitesi yaradıldı. Müttəfiq respublikaları, o cümlədən, Azərbaycanı tədqiq etmek üçün SSRİ Elmlər Akademiyası yanında xüsusi komissiyalar təşkil olunmuşdu. 1923-cü il noyabrın 2-de Ə.Haqverdiyevin sədrliyi ilə "Azərbaycanı Tədqiq və Tətəbbö Cəmiyyəti" - Azərbaycanı Öyrənen Cəmiyyət, həmçinin, onun Naxçıvan, Xankəndi, Nuxa və Şamaxı şöbələri, tarix bölməsinin Leninqradda xüsusi şöbesi təsis olunmuşdu. Həmin il Respublika Maarif Komissarlığı yanında elmi işlərə rəhbərlik etmək üçün Elmi Şura yaradılmış və o, 1926-ci ildə Dövlət Şurasına çevrilmişdi. Sonrakı illerde respublikada elmi müəssisələrin şəbəkəsi xeyli genişləndi. 1925-ci ildə Ümumittifaq Energetika və Elektrikləşmə Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Bakı bürosu, Mərkəzi Külek-Energetika İnstitutunun Azərbaycan Şöbəsi, Heyvandarlıq və Veterinariya Elmi-Tədqiqat İnstitutu təşkil olundu. 30-cu illerin əvvəllərində Tətbiqi Mineraloziya İnstitutunun Azərbaycan Şöbəsi, Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Tikinti İnstitutu, Azərbaycan Neft Tədqiqat və Neft Maşınçayırma İnstitutları, habelə, başqa elm ocaqları təşkil edildi.

Azərbaycanı Öyrənen Cəmiyyətdə 1928-ci ildə artıq minden çox elmi işçi çalışırdı. Onun tətbiqi elmlər şöbesi açılmışdı. 1929-cu ildə bu cəmiyyətin əsasında Dövlət Elmi-Tədqiqat İnstitutu yaradıldı. Bu institutun təbiet, biologiya, tarix və etnoqrafiya, dilçilik, ədəbiyyat və incəsənət, felsefə, dövlət və hüquq, Sovet Şərqi və Xarici Şərqi bölmələri vardi. Bir il sonra bu institutdan respublikanın təbii məhsuldar qüvvələrini öyrənen tədqiqat institutu ayrıldı. 1932-ci ildə Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat İnstitutunun əsasında SSRİ Elmlər Akademiyası Zaqafqaziya Filialının Azərbaycan Şöbəsi təşkil edildi. Şöbəyə R.Axundov rəhbərlik edirdi. Azərbaycanda elmin inkişafında F.Y.Levinson-Lessing, A.A.Qrossheyym, İ.M.Qubkin, N.Y.Marr, İ.I.Meşşaninov, A.N.Derjavin, İ.Q.Yesman və başqaları kimi məşhur sovet alımlarının böyük rolü olmuşdur. Bu elm mərkəzində B.Çobanzadə, A.Tağızadə, Salman Mümtaz, M.Əfəndiyev, V.Xuluflu kimi istedadlı alımlar yetişmişdi. 1935-ci ildə SSRİ EA Zaqafqaziya Filialının Azərbaycan Şöbəsi SSRİ EA Azərbaycan Filialına çevrildi. Onun tarix, etnoqrafiya, arxeolojiya, dil və ədəbiyyat, kimya, biologiya, zoologiya institutları, fizika, energetika, geologiya və torpaqşunaslıq bölmələri təşkil olundu. Azərbaycanın təbii sərvətlərinin xüsusi, enerji ehtiyatlarının öyrənilməsi və istifadə olunması üzrə elmi-tədqiqat işləri sürətli-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

*Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduñun maliyyə
dəstəyi ilə "Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin,
milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin
tablığı" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb*

genişləndirdi. Geolojiya elmi, əsa-sən, neft və başqa təbii sərvətlərin aşkarıcları istiqamətində inkişaf edirdi. Bu sahəde rus alimləri M.V.Abramoviç, D.V.Qolub-yatnikov, İ.M.Qubkin fəal iş apardı. Neft çıxarılması, emalı, daşınması, neft kimyası və energetika sahələrində nəzərəçarpacaq elmi-texniki irəliləmələr əldə olunmuşdu.

Azərbaycan tibb elmi xeyli inkişaf etdi. Mustafa Topçubaşov 30-cu illerin sonlarında tezliklə dünyada məşhurlaşan cərrahiyə əməliyyatları zamanı anelkezinlə narkoz metodunu işləyib-hazırladı.

Respublikanın pambıqçılıq rayonlarında torpağın, habelə, heyvan və bitki aləminin, otaqların öyrənilməsi sahəsində də mühüm tədqiqat işləri aparıldı.

1929-cu ildə Qızıl-Ağac, Zaqlala qoruqları təsis edildi. 1934-cü ildə Bakıda 41 h sahəde 2500 növdən ibarət bitki kolleksiyası toplanmış Botanika Bağı salınmış, Mərdəkan qəsəbəsində onun filialı yaradılmışdı. Lakin biologiya elmi birtərəflı inkişaf etdirildi. Ge-

netika antimarksist elm kimi sıxışdırıldı. 1935-ci ildə SSRİ EA Zaqafqaziya Filialının Azərbaycan Şöbəsi SSRİ EA Azərbaycan Filialına çevrildi. Onun tarix, etnoqrafiya, arxeolojiya, dil və ədəbiyyat, kimya, biologiya, zoologiya institutları, fizika, energetika, geologiya və torpaqşunaslıq bölmələri təşkil olundu. Azərbaycanın təbii sərvətlərinin xüsusi, enerji ehtiyatlarının öyrənilməsi və istifadə olunması üzrə elmi-tədqiqat işləri sürətli-

ictimai elmlər sahəsində öz dəst-xətti ilə fərqlənən iki mərkəz yaranmışdı. Bnlardan biri, əsa-sən, "köhnə mütəxəssislərin" cəlb olunduğu Azərbaycanı Öyrənen Cəmiyyət idi. Onun içinde Simurq (T.Sahbazi), Cəlil Məmmədquluzadə, Əbdürəhim bəy Haqverdiyev, B.Çobanzadə, İ.I.Meşşani-

nov, M.Vəlili (Baharlı) və başqaları fəal iştirak edirdi. Burada Azərbaycan xalqının tarixi, maddi və mənəvi mədəniyyətinin obyekтив şəkildə öyrənilmesinə cəhdler göstərilirdi. İlk mənbələr aşkar çıxarılır, öyrənilir, tərcümə edilir və çap olunurdu. 1925-1929-cu illerde bu cəmiyyətin "Xəbərləri" nəşr edilirdi. Bu illerde görkəmli iqtisadçı-alim Məhəmmədhəsən Vəlilinin "Azərbaycan: coğrafi-təbii, etnoqrafi və iqtisadi müləhizat". R.İsmayılovun "Azərbaycan tarixi", Y.Paxomovun "Azərbaycan tarixinin qısa kursu" və başqa əsərlər çap olunmuşdu.

1922-ci ildə təşkil olunmuş Azərbaycan Arxeolojiya Cəmiyyəti fəal iş apardı. 1923-cü ildə bu cəmiyyət Arxeoloji Komitəsinə, 1927-ci ildə isə Tarix, İncəsənət və Təbiət Abidələrinin Mühafizəsi Komitəsinə çevrildi. Respublikada böyük arxeoloji abidələr - Xocalı-Gedəbəy, Yaloylutəpə, Qızıl-Vəng arxeoloji mədəniyyətləri aşkar edildi.

Fəlsəfə, ədəbiyyat, dilşünaslıq sahələrində də müyyən irəliləmələr əldə olunmuşdu. Klassik şair və yazıçıların əsərləri, habelə, görkəmli ədəbiyyatşunas F.Köçərliyin ədəbiyyat tarixinə dair tədqiqatları çap edilmişdi. Azərbaycan xalqının ədəbi ərsinin toplanması və sistemləşdirilməsində Salman Mümtaz mühüm rol oynayındı. O, "Azərbaycan ədəbiyyatı" silsiləsində Nəsimi, Xətai, Vaqif, Zakir, Vazeh və b. əsərlərini, ümumiyyətlə, 20-dən çox kitab çap etdirmişdi.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Alımlar DNT əsasında qədim heyvanları "dirildəcəklər"

Alımlar Qalapaqos tisbağalarını "diriltmək" niyyətin-dədirlər. Bunun üçün elm adamları nəslə kəsilmiş bu heyvanların DNT-lərindən istifadə edəcəklər. AZERTAC "RİA Svejij Veter" saytına istinadla xəbər verir ki, alımlar beş il müddətində nəslə kəsilmiş Qalapaqos tisbağalarını yenidən "həyata qaytarmağı" düşünürler. Beynəlxalq tədqiqatçılar qrupu Isabella adasında çarbazlaşdırılmış tisbağa növü aşkar edib. Ekspertlər aşkar olunmuş heyvanlardan götürülmüş DNT nümunələrində nəslə kəsilmiş yerli Qalapaqos tisbağalarının izlərini aşkar ediblər. Hazırda mütəxəssislər nəslə kəsilmiş tisbağaların genlərini digərlərində ayırmak və ilkin görünüşlərini bərpə etmək üzərində işlər aparırlar. Onların fikrincə aparılan çalışmalar yalnız beş il sonra öz bəhərsini verə bilər.

İdiopatik skolioza ən çox 10-14 yaşlı uşaqlarda rast gəlinir

Ourğa sütununun əyriliyi skolioz adlandırılır. Bu xəstəlik xüsusiələrə gənc və yeniyetmə yaşlarında özünü daha qabarıq bürüzə verir ki, bu da insanda kompleks yaradır. Əyriliklər əsasən döş və bel nahiyyələrində müşahidə olunur. Xəstəliyin proqressiv inkişafı onurğa sütununun və döş qəfəsinin nəzərə çarpacaq dərəcədə deformasiyası ilə nəticələnir. Bu isə inkişaf eden orqanizmdə bir sıra orqan və sistemlərin patoloji dəyişikliklərinə səbəb olur. Xəstəliyin əyilmə bucağı 10 dərəcədən artıq olduqda ümumi yayılma tezliyi 2-3 faiz, 6-14 yaşlı uşaqlar arasında 0.5 faiz, 12-14 yaşlı yeniyetmələr arasında isə 1.2 faiz təşkil edir. Yeniyetməlik dövrünün idiopatik skoliozu ən çox 10-14 yaş dövrüne təsadüf edir. Bu xəstəliyə qızlara nisbətən oğlanlarda daha çox rast gəlinir. İdiopatik skolioz adı bu günə qədər xəstəliyin əmələ gəlmə səbəbinin malum olmamasına görə verilib.

Respublika Müalicəvi Diaqnostika Mərkəzindən AZERTAC-a bildirilərlə ki, hər bir valideyn övladında skoliozon olub-olmadığını özü təyin edə bilər. Bunun üçün sadəcə usaqın belin diqqətlə baxmaq lazımdır. Skolioz zamanı belin sağ və ya sol tərəfi digeri ilə müqayisədə yuxarıda olur. Belə əyrilik müşahidə edildikdə isə həkimə müraciət mütłəqdir.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Fizika və Texnologiya fakültəsinin III kurs tələbəsi Hüseynova Arzu Novruz qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Fizika və Texnologiya fakültəsinin III kurs tələbəsi Rüstəmova Nurənə Namiq qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Fizika və Texnologiya fakültəsinin II kurs tələbəsi İsmayılova Aytac Mahir qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Riyaziyyat və İnformatika fakültəsinin II kurs tələbəsi Çinayeva Naide Ömer qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Riyaziyyat və İnformatika fakültəsi IV tədris ilinin tələbəsi Hacıyev Qasımin adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Kimya və Biologiya müəllimliyi ixtisası üzrə II kurs tələbəsi Əliyeva Mətanət Mehman qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Biologiya müəllimliyi ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Soltanova Gülsümün adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Filologiya fakültəsinin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Şeydayeva Pervinin adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.**

**Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62**

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

**Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzəRTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.**

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**

Ses

Son sehifə

19 sentyabr

Azərbaycan millisinin üzvü erməni cüdoçuya qalib gələrək Avropa çempionu olub

Sloveniyada gənc cüdoçular arasında keçirilən Avropa birinciliyinin fərdi yarşları başa çatıb. Mötəbər yarışın ikinci günü də cüdoçularımız üçün uğurlu olub. AZERTAC xəbər verir ki, 100 kq çeki dərcəsində mübarizə aparan Zelim Kotsoyev bütün rəqiblərinə qalib gələrək Avropa çempionu adını qazanıb. Azərbaycan cüdoçusu finala gedən yolda Slovakia, İsveçrə və Polşa təmsilcilərini məğlub edib. Milli komandamızın üzvü Avropa birinciliyinin həlledici görüşündə Rusiya təmsil edən erməni əsilli cüdoçu Arman Adamyan qalib gələrək qızıl medala layiq görüldü. Beləliklə Azərbaycan cüdoçuları qızıl birinciliyində 3 qızıl, 2 gümüş və 2 bürünc medal qazanıblar. Millimiz kişilərin komanda yarışında birinci yeri tutub. Rusiya ikinci Almaniya komandası isə üçüncü olub. Ümumi komanda yarışında isə millimiz ikinci pillədə qərarlaşıb.

Rumınıya millisini yeni baş məşqçi çalışdıracaq

Futbol üzrə Rumınıya milli komandasının baş məşqçisi vəzifəsinə 41 yaşlı Kosmin Kontra təyin olunub. Bu barədə Rumınıya Futbol Federasiyası məlumat yayıb. Məlumatda əsasən, K.Kontra ilə iki il müddətinə müqavilə imzalanacaq. O, bu postda almaniyalı Kristof Daumu əvəzləyib.

2018-ci ildə Rusiyada keçiriləcək futbol üzrə dünya çempionatının seçmə mərhələsinin "E" qrupunda yer alan Rumınıya millisini 9 xalla dördüncü sıradə qərarlaşaraq mundialda çıxış etmək şansını itirib.

"Real Madrid" Daniel Karvaxal ilə müqaviləni yeniləyəcək

Real Madrid" klubu ispaniyalı müdafiəçi Daniel Karvaxal ilə müqavilənin müddətinin 2022-ci il iyunun 30-dək uzadıb. Madrid klubunun açıqlamasında müqavilənin müddətinin uzadılması ilə əlaqədar Karvaxalin "Santyaqo Bernabeu" stadionunda mətbuat konfransının təşkil olunacağı bildirilib. İspaniya mətbuatı müqaviləyə əsasən, 25 yaşlı müdafiəçinin sərbəst qalması üçün ödəniləcək məbleğin 350 milyon avro olaraq müəyyən edildiyini yazıb. Xatırladaq ki, kral klubu bir müddət əvvəl Marselo və İsko ilə də müqavilənin müddətini 2022-ci ilə qədər uzadıb.

"Neftçi" Emin Mahmudovla müqavilə bağlayıb

Neftçi" PFK daha bir transferə imza atıb. SIA-nın məlumatına görə, yarımmüdafiəçi Emin Mahmudovla mövsümün sonuna dək müqavilə bağlanılıb. 25 yaşlı futbolçu 8 nömrəli formanı geyinəcək. Qeyd edək ki, Rusiyanın "Saturn" klubunun yetirməsi olan Emin Mahmudovun sonuncu klubu "Boavişa" (Portuqaliya) olub. O, Azərbaycan milli komandasının üzvüdür.

"Juventus"un hücumçusu: Messi bir futbol əfsanəsidir

Italya A Seriyasının 4-cu turunda "Sassuolo" ilə matçda het-trik edən "Juventus"un hücumçusu Paulo Dibala qarşılaşmadan sonra açıqlama verib. SIA-nın məlumatına görə, argentinilər özünü və komandasının sərgilədiyi performans barədə danışıb: "Oyundan önce bir qol vurmaq istəyirdim, ancaq het-trik etdim. Üç dəfə fərqlənmək hər zaman xoş olur. Mən Dibalayam və müqayisələri sevmirəm. Messi bir futbol əfsanəsidir. O, daha əvvəl futbol tarixində heç kimin bacarmadılarına nail olub. Mən kiminləsə müqayisə olunmaq istəmirəm. Öz karyeram qurub, uğurlar eldə etmək istəyirəm". Qeyd edək ki, Dibala bu mövssüm "Juventus"un forması ilə artıq 8 qol vurub.